

Občinski list

Glasilo občine Renče-Vogrsko

Osnovna šola Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče

POŠ Bukovica

POŠ Vogrsko

13 ŠOLA IN VRTEC
Spet v šolo

13 ŠOLA IN VRTEC
Sprejem
prvošolcev na
POŠ Bukovica

14 ŠOLA IN VRTEC
Prvi šolski dan,
prebudi se iz sanj,
riba, raca, rak, v
šolo mora vsak ...

Kazalo

Beseda uredništva	stran	2
Županova beseda	stran	3
Občinska uprava poročča	stran	4
Občinska uprava se predstavlja	stran	5
Krajevni prazniki v naši občini	stran	6
Šola in vrtec	stran	13
Šport in rekreacija	stran	18
Društva	stran	24
Povedali so nam	stran	28
Zdravje je vrednota	stran	30
Občina po meri invalidov	stran	35
Sobivanje z naravo	stran	37
Obvestila	stran	39
Razvedrilo	stran	42

OBČINSKI LIST – URADNO GLASILO OBČINE RENČE-VOGRSKO

Število izvodov Občinskega lista, ki ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno, je 1400.

Naslov: Občina Renče-Vogrsko, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga,
Telefon: (05) 338 45 00

Uredništvo: Alenka Gregorič – glavna in odgovorna urednica,
Vesna Pahor, Mateja Ščuka, Irena Rovan, Hana Šuligoj, Renata
Tischer in Denis Čotar

Lektoriranje: Anja Nikolavčič

Strokovni članki niso lektorirani s strani našega lektorja.

Oblikovanje in grafična postavitve: Matjash Matjaž Bizjak

Tisk: Grafika Soča d.o.o.

Datum izida glasila: 24. oktober 2019

Irena Rovan

Spoštovane bralke, spoštovani bralci našega priljubljene občinskega glasila. V prvi podopustniški številki je prišla vrsta name, da se vam predstavim kot nov član uredniškega odbora.

Sem Irena Rovan. Doma sem v Bukovici, občasno pa živim v prijetnem naravnem okolju, obdanem s pašniki in gozdovi, mirne vasice Lokovec nad Čepovanom. Zaposlena sem v podjetju Peloz d.o.o. kot računovodja. V svetu števil, zakonov, predpisov, statistik in bilanc ni prostora za svobodo duha in lepe slovenske besede, nanizane v različne zgodbe ali predstave, ki jih um v nekem trenutku poustvari iz skritih zapisov človekove narave. Zato ali zaradi tega mi je bilo povabilo za sodelovanje v uredniškem odboru občinskega glasila velik izziv. Že prej sem sodelovala v KS Bukovica-Volčja Draga in kasneje z ustanovitvijo KTŠ društva tudi v njem z aktivnostmi pri pripravi različnih prireditev in praznovanj. V prostem času uživam v različnih ročnih delih, urejanju cvetličnih gredic in gobarjenju. Želim vam, da bi še naprej z veseljem prebirali to naše glasilo, ga pomagali ustvarjati in bogatiti. •

 Irena Rovan

 Denis Čotar

Županova beseda

Spoštovane občanke in spoštovani občani, poletje je minilo in v tem času smo pripeljali do zaključka letošnja največja finančna projekta v naši občini:

- energetska sanacijo združnega doma na Vogrskem z obnovo fasade, oken, strehe in montažo razne inštalacije
- energetska sanacijo POŠ Bukovica s fasado, izolacijo strehe, okni in vrati, vso notranjo razsvetljava, menjavo kotlovnice na toplotno črpalko; dograditev POŠ Bukovica z razširitvijo in obnovo vrtčevskega predela, na novo zgrajeni prostori, obnova hodnika v šolskem delu in deloma telovadnica ter okolica

Ker so ti projekti terjali večino občinskih sredstev, smo zaradi smotrnega ravnanja likvidnosti ostala dela ustavili in z njimi ponovno pričeli v mesecu septembru. Izvajala se bodo dela na cestah in realizacij participativnega proračuna vse do konca letošnjega leta. Glede na prilive pa bomo izvajali še ostale projekte po občini in dodatne asfaltacije cestišč.

V tem času smo v občinski upravi izvajali dela, ki pa niso vidna ob sami vožnji ali sprehajanju po naši občini, kot so:

- vloge za pripravo projekta in vse dokumentacije za most Oševljek
- vloge in priprava vse potrebne dokumentacije za fekalne kanale obvoznice Volčja Draga
- postopki za začasno kolesarsko pot po Bazari do Volčje Drage
- dopolnitvena dokumentacija za dozidavo športne dvorane Renče
- priprava osnutkov in izbire idejnih pro-

jektov za večnamensko dvorano Vogrsko

- medobčinski razgovori za industrijsko cono Vogrsko
- zagon medobčinskega zavoda za turizem
- razni odkupi in razparcelacije cestnih zemljišč
- pridobitev uporabnega in gradbenega dovoljenja za Zadržni dom Vogrsko
- oddaja vlog za delno povrnitev sredstev iz projektov Zadržni dom Vogrsko, Zdravstveni dom Renče in POŠ Bukovica
- razgovori z državo in sosednjimi občinami za:
 - › namakalni sistem Vogršček
 - › daljnovid Renče
 - › Konjenskiške in kolesarske poti v povezavi s sosednjimi občinami
 - › pravna dela za poti miru in obeležja
- priprava vse potrebne dokumentacije za kandidacijo certifikata Mladim prijazna Občina
- sprejetje akcijskega načrta za naslednja 4 leta »Občina po meri invalidov«
- razgovori s podjetji, ki izvajajo javne

službe (vodovodi, komunalna ...)

- pogovori z Direkcijo za vode za pripravo elaborata poplavne varnosti in sanacijskih ukrepov

Čeprav se zdi, da delo ni vidno, v sami občinski upravi potekajo dela, ki so ključnega pomena za njihovo kasnejšo realizacijo. Zavedati se moramo, da sta pred vsako realizacijo projektov najprej planiranje in priprava ustreznih dokumentacij. Naše delo uprave in moje kot župana je prav v tem, da pripravljamo in realiziramo projekte na področju infrastrukture, turizma, gospodarstva, šolstva, sociale in kmetijstva, ki so kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni. Vse skupaj pa delamo s sodelovanjem prav vseh vas občanov, ki si resnično želite napredka in blaginje v izgradnji prihodnosti vsem nam. •

Vaš župan
Tarik Žigon

Delo občinske uprave v poletnem času

Na področju okolja in prostora smo do zaključnih del pripeljali dva projekta, sanacijo Zadružnega doma Vogrsko ter energetske sanacije in rekonstrukcijo POŠ in Vrtca Bukovica. Za otroke Vrtca Vogrsko smo na začetku poletja v vrtcu montirali tri nove klimatske naprave. Nadaljevali smo z izgradnjo pešpoti in kolesarske poti med Lakenessom in Vipavo. Zbirali smo ponudbe za izvedbo projektov, izbranih v participativnem proračunu. Ves čas urejamo različne poti in opravljamo razna manjša režijska dela.

Na področju družbenih dejavnosti smo pripravili slavnostni sprejem najboljših devetošolcev, na prvi šolski dan pa smo sprejeli prvošolčke, in sicer v vseh treh šolah skupaj kar 46. Šolarji POŠ Bukovica so se med drugim razveselili tudi novih prostorov.

Poleg Kolesarske dirke po Sloveniji smo na področju turizma in kmetijstva gostili prostovoljno skupino Madžarov, ki je k nam prišla z namenom čiščenja vojaških pokopališč, in komisijo tekmovanja Turistične zveze Slovenije za naj tematsko pot, na katero smo prijaviili Konjeniške poti. Te smo prijaviili tudi na 2. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev SLR za lokalno akcijsko skupino LAS v obljemu sonca. Nadaljujemo z načrtovanjem muzeja na prostem Vinišče, kjer urejamo

ostaline 1. svetovne vojne, v sklopu parka bomo v sodelovanju s Slovaško ambasado postavili tudi spominsko obeležje.

Poskrbeli smo tudi za varnost in konec julija zaključili javno naročilo za nabavo cisterne za potrebe Prostovoljnega gasilskega društva Renče-Vogrsko.

Občinska uprava se lahko pohvali, da je v mesecu aprilu ponovno uspešno opravila certifikacijo ISO Standard 9001, kar še dodatno potrjuje naše zagnano in trdo delo. ●

✍ Občinska uprava
📞 Matjaž Bizjak, Denis Čotar

Pred novimi izzivi

Anja Sedevčič na Občini Renče-Vogrsko od leta 2016 opravlja službo strokovne sodelavke za kmetijstvo in turizem. Ravno v teh dneh pa se poslavlja od tega delovnega mesta.

Gospa Anja, na Občini Renče-Vogrsko ste tri leta opravljali delo strokovne sodelavke za kmetijstvo in turizem. Kaj je zajemalo vaše delo? Za kaj vse ste bili odgovorni?

Moje delo je zajemalo predvsem usklajevanje občinskih aktov z državnimi akti na ravni področja kmetijstva in turizma; pripravo in izvedbo občinskih razpisov na obeh področjih; pripravo vsebin, doku-

mentacije in prijave na različne projekte (LAS, ...); sodelovanje pri oblikovanju turistične destinacije Vipavska dolina in vključevanje naše ponudbe; sodelovanje, koordinacija in promocija na dogodkih, sejnih (Alpe Adria, Expomego, Gusti di Frontiera, Workshopi ...); oblikovanje turistične ponudbe in združevanje ponudnikov na terenu za namene študijskih tur ali drugih dogodkov; skrb za digitalne medije Občine Renče-Vogrsko (spletna stran, Facebook, ...); skrb za rezervacije dvoran KD Bukovica ter sodelovanje pri raznih drugih projektih in aktivnostih na obeh področjih.

Kot strokovna sodelavka za turizem ste obiskali tudi dogodke v tujini. Kje vse ste bili in kaj ste tam počeli?

Za namen promocije naših ponudnikov in destinacije Vipavska dolina sem sodelovala na raznih dogodkih, med katerimi lahko izpostavim sodelovanje na Workshopih v Padovi, Veroni in Rimu, kjer sem turističnim agencijam predstavljala ponudbo Vipavske doline. Leta 2018 smo skupaj z občinama Šempeter-Vrtojba in Brda organizirali Martinovanje v Beogradu za Slovenski poslovni klub. Udeležila sem se tudi študijske ture na temo prve svetovne vojne v Ypressu (Belgija), kjer sem si ogledala primere dobre prakse predstavitve dediščine tega obdobja.

Ali vam je kateri dogodek pustil poseben pečat?

Zagotovo je takšnih dogodkov več, najbolj pa so se mi vtisnili v spomin tisti dogodki, pri katerih sem sodelovala s širšo skupnostjo in smo skupaj kreirali nove zgodbe. Na primer organizacija letošnje kolesarske dirke po Sloveniji ali lanskoletna organizacija zgodovinskega pohoda Langobardov od Nanosa do Čedadada in še bi lahko naštevala ...

Kako vidite delovanje naše občine v prihodnje?

Občina Renče-Vogrsko ima na področju turizma in kmetijstva še veliko potencialov. Ležimo v neposredni bližini meje z Italijo, imamo dobre povezave z avtocesto in železnico, smo še vedno ruralni del ne daleč od mesta, ki lahko obiskovalcu ponudi prijeten oddih na podeželju z dobrim spremljevalnim programom aktivnosti v naravi in gurmanskimi doživetji pri lokalnih ponudnikih. Če bomo na trajnostni način znali v prihodnje dobro povezovati vsa ta izhodišča, menim, da bo prihodnost še kako svetla.

Kot sem že na začetku omenila, ste tik pred menjavo službe. Pred vami so nove zgodbe. Ali bi za slovo radi kaj posebnega sporočili bralcem Občinskega lista?

V veliko veselje in čast mi je bilo v teh letih prispevati k razvoju naše občine in bolje spoznati tudi moje soobčane. Ekipi občinske uprave želim uspešno delo še naprej in veselim se prebiranja novih uspehov v Občinskem listu. •

 Mateja Ščuka
 Denis Čotar, osebni arhiv

Vogrsko obuja z dvodnevним programom – druženje ob krajevnem prazniku

Na vabilu je bil zapisan čuten in srčen uvodni nagovor. Pisalo je: *»Se še spomnite plesov za šolo, teka otrok med plesalci, vonja po dobri hrani in obljube o dolgi poletni noči? Letos bomo te spomine obudili in ob tem peli: "Naj traja, naj traja, pusti, naj traja."«*

ne zmanjka in kjer opojno diši po morskih dobrotah. Da bi priklicali v spomin še resničnejše občutke, smo se v večernih urah veselili ob morski hrani in poslušali melodične dalmatinske pesmi **Klape Lumin**.

Nedelja je bila bolj tradicionalno obarvana. V poznem, a vročem prazničnem popoldnevu so nastopili domači **Pihalni orkester, Ženska vokalna skupina Vogrinke** in **Šolski pihalni**

vrтели na plesišču, obujali zgodbe ob dobrem kozarcu, se veselili in mogoče za trenutek pozabili na rutino vsakdana.

Vogrsko je obudilo krajevni praznik, mi pa si bomo do naslednjic s spomini na prijetno dogajanje peli: »Naj traja, naj traja, pusti, naj traja.«

✍ Urška Gregorič
📷 Ana Kristančič

In res je trajalo. Osrednje dogajanje se je odvijalo v soboto, 15. junija, in nedeljo, 16. junija, na igrišču za osnovno šolo.

Praznično odet tradicionalni tretji vikend v juniju se je pričel s starodavno igro škuljada, ki so jo priredili kolegi škuljači pod viaduktom. Istočasno se je odvijal tudi športni del dvodnevnega dogodka, kjer smo »Po vogrinskih poteh« popeljali pohodnike iz regije.

V večernih urah prvega dne nas je domača **Moška vokalna skupina Lijak 1883 Vogrsko** uverturno popeljala k morju, v kraje, kjer nas zbližujejo nasmehi, kjer dobre volje nikoli

orkester. Veselili smo se skupnega nastopa z **Rudijem Bučarjem**. Nasmejali smo se njegovi karizmatični podobi ob izvajanju avtorskih skladb in se tako približali še zadnjemu nastopu, ki je bil namenjen druženju in plesu. Mali band nas je zabaval ob zimzelenih pesmih, kjer so se obiskovalci

Mohorjevo 2019

Renčani utrjujejo tradicijo in uvajajo novosti

Tudi letošnje Mohorjevo je ostalo zvesto bogati ponudbi dogodkov in prireditev, prineslo pa je tudi nekaj zanimivih novosti. Za slovesen začetek praznovanj, ki so se zvrstila v Mohorjevem tednu, sta poskrbela **Krajevna skupnost Renče in Društvo za kulturo, turizem in razvoj Renče**. Že v petek, 5. julija, sta pripravila predstavitev dopolnjene knjige *Bratje v svobodi – Fratelli nella Libertà*, ki pripoveduje zgodbo našega 40-letnega pobratenja z Občino Štarancan (Staranzano). Predstavitve knjige in podelitev priznanja Krajevne skupnosti Renče je lepo popestril nastop mladih glasbenikov. O dogodku sicer pišemo v posebnem članku, dodajmo pa, da so renški športniki v istem popoldnevu oz. večeru odigrali tudi turnir v nogometu.

V sobotnem jutru so se izkazali kolesarji, ki so jurišali na Trstelj. Sedaj že tradicionalni, peti kolesarski podvig, so ljudje ob poti pospremili z vzkliki in aplavzi, kar je sodelujočim vlivalo novih moči in prispevalo k pravemu športnemu razpoloženju. Prvi je na ciljno točko prispel **Matej Kravos**, med kolesarkami pa **Teja Gulič**. Tudi ostali, bilo jih je okrog petdeset, so dosegli cilj in na strmem vzponu dokazali, da so dobro pripravljene.

Sobotne popoldanske aktivnosti so se pričele pod kostanji ob reki Vipavi, kjer je življenje prav veselo žuborelo. V senci

kostanjev in starega mlina so se na številnih stojnicah ponujale dobrote domače kuhinje. Iz bira kulinarčne ponudbe na stojnici je bila prepuščena vsakemu zaselku, rdečo nit pa je predstavljal kruh in kajpak vse, kar sodi zraven. Ni manjkalo niti sladice, ki so dražile brbončice in razveseljevale mlado in staro. Poleg kulinarike so se zaselki letos preizkusili v več zanimivih aktivnostih: v izdelovanju klopi, v igrah špljake in briškula, v hitrostnem supanju in v otroški delavnici. Naj ob tem izpostavimo, da so se otroci s prav prisrčnim veseljem udeležili omenjene delavnice, kjer so izdelovali lesene čolničke, ki so jih potem spustili po reki Vipavi.

Vse aktivnosti so potekale v sproščeni, a nekoliko tudi tekmovalnem vzdušju, ob zaključku pa so bili vsi zaselki nagrajeni. Najboljši v vsaki predstavitveni kategoriji in potem najboljši v skupni predstavitvi pa so prejeli še posebne nagrade. Letos so skupno zmagali Martinuči, bomo videli, kako bo naslednjič ... Zadovoljni pridodajmo, da so vaško prireditev tudi letos obiskali prijatelji pobratene občine Štarancan z županom **Riccardom Marchesanom**, ki so se sproščeno pogovarjali s številnimi prijatelji in znanci iz Renč.

preselilo na novo parkirišče pri osnovni šoli, kjer so naši gasilci priredili gasilsko veselico z odlično Natalijo Verboten. Ob zvokih ansambla smo lahko zaplesali na lesenem »brjarrju« in glasba je odmevala še pozno v noč.

Mohorjev teden, ki je vključeval tudi bogoslužje v čast vaškima zavetnikoma Mohorju in Fortunatu, smo lepo zaokrožili še v torek in četrtek z glasbenimi nastopi pod platanama na prostoru pred zdravstvenim domom. V torek so se predstavili domači mladi glasbeniki, ki so s svežino in zanosom iz instrumentov izvalili obilo lepote. Četrtek večer je zazvenel v ubranem petju domačih pevcev, ki so se, polni navdiha, združili in nam pripravili pravo pevsko poslastico. Oba večera sta bila lepo obiskana in ljudje so bili navdušeni. Nasvidenje naslednje leto. ●

 Vesna Pahor
 Matjaz Bizjak

V večernih urah se je dogajanje

Predstavitev dvojezične knjige *Bratje v svobodi* v Renčah in Štarancanu

Dvojezična knjiga *Bratje v svobodi – Fratelli nella libertà* je letos izšla pod pokroviteljstvom evropskega programa »Europe for Citizens«. Je razširjena in hkrati dopolnjena izdaja dvojezičnega zbornika, ki smo ga pripravili ob 35. obletnici pobratenja med Občino Štarancan in Krajevno skupnostjo Renče.

Ob 40. obletnici med krajema smo se spraševali, ali naj prvo izdajo knjige ponatisnemo ali naj pristopimo k oblikovanju nove knjige, ki bi zajemala večji del prve izdaje, vendar dopolnjene s pričevanji in razmišljanji ob številnih srečanjih obeh skupnosti v obdobju od 35. do 40. obletnice. Izbrali smo slednjo možnost. Predstavniki iz Renč in Štarancana smo se pogosto sestajali, da bi zbrali najpomembnejše utrinke našega skupnega življenja in jih strnili v nova poglavja knjige. Tudi v zadnji izdaji so poglavja namenjena zgodovinskim temeljem pobratenja **Mirana Pahorja** in **Marca Puppinja**,

dodali pa smo del besedila **Radivoja Pahorja** »*Ozrenj je tiho ječal v bolečini*«, ki smo ga pred časom objavili v posebni publikaciji. Tekst, ki govori o krutih dogodkih med drugo svetovno vojno v Ozrenju, ko so pod streli nemških vojakov padli slovenski in italijanski partizani in trije člani družine Mozetič, občuteno in hkrati nazorno predstavi težke trenutke naše skupne preteklosti, ko so se osnovali temelji pobratenja naših dveh skupnosti.

Posebno poglavje je namenjeno šolama, ki vsako leto pripravljata srečanja učencev in pedagoškega osebja. Številna so tudi pričevanja ljudi, ki so spodbujali svoje sokrajane k pobratenju in ga uresničevali z raznolikimi pobudami in navdušenjem, s katerim so premagali marsikatero oviro.

Zbornik vsebuje tudi poglavje spremljevalnih dogodkov ob pomembnejših obletnicah pobratenja. Tako najdemo povzetke fotografske razstave ob 35. obletnici z dodanimi fotografijami slovesnosti, srečanja šol, športnih in glasbenih nastopov, ki so nastale v

zadnjem obdobju. Knjiga vsebuje dramsko besedilo profesorja **Massima Palmierija** »*Spominjam se zvezdnatega neba*«, ki so ga člani gledališke delavnice »La Barraca« občuteno predstavili v pobratenih krajih.

Tudi nova izdaja knjige je likovno in slikovno bogato opremljena. Naslovnica povzema razmišljanja prve izdaje o partizanskih temeljih pobratenja in jih projicira v sedanost in v bodočnost, saj kraja vedno znova iščeta nove načine zблиževanja in povezovanja. Novo poglavje je namenjeno tridnevnemu evropskemu projektu, ki smo ga izpeljali marca 2018 in je povezal šole, omogočil skupne športne, likovne in glasbene dejavnosti in v okviru katerega so si lahko številni krajanje Renč ogledali Naravni rezervat Otok Kona (Isola della Cona). Zaključek projekta je bila okrogla miza z razmišljanji o evropskih povezavah in reševanju številnih vprašanj med državami v Evropski skupnosti. Sledilo je odprtje slikarske razstave, na

kateri so sodelovali ljubiteljski umetniki in umetnice obeh pobratenih krajev. Zbornik smo slovesno predstavili 5. julija v Renčah, na predvečer vaškega praznika Mohorjevo. Svoja razmišljanja ob predstavitvi knjige so podali **Tarik Žigon**, župan Občine Renče-Vogrsko, **Florida Petelin**, predsednica Krajevne skupnosti Renče, in **Riccardo Marchesan**, župan Občine Štarančan. Za vzdušje in bogat kulturni spored so poskrbeli mlad glasbenik in pevec iz Renč **Maj Cuder**, člani gledališke delavnice »La Barraca« pod vodstvom profesorja **Massima Palmierija** in članice pripravjalnega odbora **Sara Parroniti** in **Neva Pahor**.

»Iz mozaika sorodnosti in različnosti smo ustvariti sliko današnjega in jutrišnjega dneva, kakršnega želimo odprtega srca in v medsebojnem zaupanju. Naš današnji pozdrav torej velja knjigi, ki pripoveduje zgodbo prijateljstva in sodelovanja na vrednotah demokratične, svobodne in za vse ljudi prijazne evropske domovine. Zato med stranmi te zanimive knjige ne bomo listali le po svetlih in senčnih straneh zgodovine, marveč bomo najprej mislili na prihodnost naših otrok in na etično in moralno utemeljeno dolžnost, da novim rodovom zapustimo planet,

na katerem se bo mogoče veseliti življenja. Temu visokemu cilju morajo biti namenjeni tudi nadaljnji pogumni koraki našega pobratenja.«

(Iz nagovora Vesne Pahor, predsednice Društva za kulturo, turizem in razvoj Renče, ki je vodila prireditve.)

Na prireditvi je predsednica KS Renče izročila priznanje krajanki **Rožici Žvanut**, ki poleg požrtvovalnosti pri vodenju RK Renče spremlja in spodbuja pobratenje in skrbi za pogoste stike s krvodajalci iz Štarančana. V utemeljitvi priznanja so zapisali, da »je nepogrešljiva in odlična organizatorica na humanitarnem področju, kjer njeno široko srce posebej hvaležno občutijo vsi, ki potrebujejo osebno pozornost, socialno pomoč, toplo besedo in pristno človeško oporo. Z gotovostjo lahko rečemo, da Rožica Žvanut podeljeno priznanje vidi tudi kot priznanje vsem, ki podpirajo humanitarnost in aktivno delujejo v korist človeka in vse skupnosti.«

Prve dni septembra je bila predstavitev zbornika v Štarančanu v občinski dvorani v okviru praznika »Festa delle raze«. Na tradicionalni prireditvi, kjer vsako leto sodelujejo tudi mnogi Renškovci, so knjigo predstavili oblikovalci knjige. Za glasbeno popestritev programa so poskrbeli mladi glasbeniki iz

Renč harmonikarja **Nika Grenkuš** in **Žiga Mozetič** ter kitarist Maj Cuder. Skupina mladih gledališnikov »La Barraca« je znova dokazala, da tekst iz dramskega besedila *Spominjam se zvezdnatega sveta* dobro interpretirajo, saj razumejo njegovo globoko vsebino. Začetek in zaključek je oplemenitil z izborom slovenskih pesmi moški pevski zbor **Provox** pod spretnim vodstvom zborovodkinje **Minke Markič**. Občinstvo so pozdravili tudi najvišji predstavniki obeh skupnosti in se v svojih govorih navezali na pomen predstavljene knjige.

V sklopu prazničnega dogajanja v Štarančanu so likovne ustvarjalke, članice **likovne sekcije Društva KUL-TU-RA Renče** s slikarji iz društva Endas, ki ga koordinira akademska slikarka **Mariagrazia Persolja**, odprle zanimivo razstavo slik. Naše ustvarjalke so z mentorico **Jano Dolenc** in vodjo sekcije **Hemo Jakin** že dobro znane italijanskemu občinstvu, saj njihovi izdelki pogosto krasijo skupne in samostojne razstave v obeh krajih. Slikarke je pozdravil župan občine Štarančan Riccardo Marchesan in se jim zahvalil za njihov prispevek. Poudaril je pomen bogatega sodelovanja med pobratenima krajema tudi na kulturnem področju, kar briše meje in omogoča boljše poznavanje med sosedi. ●

 in **Neva Pahor**

Praznovanje krajevnega praznika Bukovica in Volčje Drage

Letos mineva 76 let od krutosti, ki je doletela naše dve vasi, Bukovico in Volčja Drago. 76 let je že od tega, ko so naši najdražji doživljali grozote, ki jih je po naših krajih sejalo najprej fašizem in kmalu za tem nacizem. Pobili so nam najdražje, požgali domove, hoteli so nam ukrasti materni jezik, poskušali so nas razčlovečiti. Vendar jim ni uspelo. Danes smo še vedno tu, stojimo na slovenskih tleh in govorimo slovensko besedo. Vse to zahvaljujoč našim prednikom in še mnogim živečim, ki so se žrtvovali za nas. Mnogo je tistih, ki so davek plačali z lastnim življenjem, in mnogo je tistih, ki so morali življenje preživeti brez njihovih najdražjih, brez njihovih domov.

V trajen spomin na te dogodke je postal 19. september praznik krajevnosti Bukovica in Volčja Drago.

Prireditve v počastitev praznovanja krajevnega praznika so potekale že med tednom, začenši v torek z mini balinarskim turnirjem mešanih četvork na balinišču v Renčah. V petek, 20. septembra, zvečer je **KTŠ društvo Bukovica-Volčja Draga – dramska sekcija** na malce hudomušen način uprizorilo predstavo Bukovica-Volčja Draga skozi čas, s katero so nam poustvarili trenutke življenja Primorcev od prve svetovne vojne vse do časa, ko je slovenski narod dobil svojo državo.

V spomin na žrtve in tragične dogodke so se v soboto ob 10. uri člani **Območnega združenja borcev za vrednote NOB Nova Gorica – krajevna organizacija Bukovica-Volčja Drago**, člani **KS Bukovica-Volčja Drago** in člani društva upokojencev ter člani KTŠ društva Bukovica-Volčja Drago

Po uvodnem nagovoru je **Eni Zorn** na violino zaigrala The two grenadiers skladatelj R. Schumanna, nato je na oder prišel **Gaj Gorjan** in nam s harmoniko zaigral pesem Rdeči cvet.

Predsednik KS Bukovica-Volčja Drago g. **Dušan Nemec** je v nadaljevanju pozdravil vse prisotne in se jim zahvalil za lepo udeležbo. V nagovoru je spomnil na tragične dogodke v naši zgodovini ter podal pregled opravljenega dela in planov za prihodnje, ki priča o trudu in zagnanosti celotne ekipe sveta KS. Kaj se dogaja in se bo še dogajalo v celotni Občini Renče-Vogrsko pa je vse prisotne seznanil župan g. **Tarik Žigon**.

Tudi on se je spomnil naše polpretekle zgodovine in poudaril, da se teh dogodkov ne sme pozabiti.

Oder so nato zavzeli naši najmlajši, in sicer učenci **podružnične osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče v Bukovici**, ki so nam pod vodstvom mentoric **Nataše Domazet** in **Nike Kodrič** zapeli štiri pesmi: Jaz in ti, Naša šola, Nasmejani HA in Olemajole. Za najmlajšimi pevci so skladbo Zemlja pleše solistično nastopile štiri učenke: **Michele Malović** – solo, **Ela Ideja Krog**, **Maja Cotič** in **Anja Kante**, vse tri palčke in vokal.

Kot vsako leto doslej je bil tudi letošnji praznik zaznamovan s častljivimi obletnicami naših krajanov.

Najprej so bili na oder vabljeni tisti, ki so se rodili tik pred 2. sv. vojno, leta 1939, in so ali bodo v letošnjem letu praznovali 80 let. Ti slavljenici so: Černic Zofija, **Cingerle Alojz**, **Lovec Silva**, **Kofol Alma**, **Makuc Marjo**, **Milatović Radovan**, **Bajt Florjana**, **Gregorič Marija**, **Voraček Mio** in **Terčon Marija**.

Pred naslednjo skupino naših slavljenecv je prišla na oder naša prikupna in vedno nasmejana **Brigita Gregorič**, ki nam je s harmoniko pričarala nekaj lepih akordov. Naslednji slavljenici so bili tisti, ki so luč sveta ugledali pred devetdesetimi leti, to je leta 1929. To so štirje naši krajanji: **Zajc Valda**, **Drnovšček Zorka**, **Kodermac Zorko** in **Remec Ana**.

Krajanji, ki nam danes jemljejo dih z njihovo še vedno pokončno držo, z neizmerno voljo do življenja, z veseljem v srcu in nasmehom na obrazu, so bili naslednji

Jubilanti 80 letniki

Jubilant 90 letnik

Zato ne pozabimo na našo preteklost, ne sramujmo se tega, za kar so ljudje umirali, ne sramujmo se, da smo njihovi potomci. Z dvignjeno glavo in s ponosom v srcih branimo njihovo dostojanstvo, ko nam danes nekateri hočejo dopovedati, da tega ni bilo, da je to le iluzija preteklosti. Šest pobitih talcev na Svečeričevem hribu ni iluzija, pogorišče 38 domačij z gospodarskimi poslopji, 33 objektov na Volčji Dragi in 5 v Bukovici, tudi to ni iluzija. Iluzija teh dogodkov je lahko le strah človeka, ki ne zmore doumeti, da je tudi on samo človek in da mu bosta le spoštovanje in ljubezen do samega sebe pregnala temne oblake slehernega dne.

poklonili vsem žrtvam NOB s položitvijo vencev pri spomeniku padlim v NOB v Bukovici, na Volčji Dragi pri spomeniku talcev na Svečeričevem hribu in na grobnici padlim v NOB na pokopališču v Bukovici.

V soboto dopoldne je potekalo tudi škuljanje dvojok ob jezeru pri Marteksu, ob 18. uri pa je bila v cerkvi Svetega Lovrenca sv. maša, ki jo je daroval naš župnik Vojko Žakelj.

Praznovanje krajevnega praznika se je nato nadaljevalo s slavnostno akademijo v Dvorani Angela Mlečnika Kulturnega doma Bukovica.

slavljenci. To so naši krajanji, rojeni leta 1924, naši 95-letniki: **Sarzina Ivanka, Uršič Helena, Gorjup Hilda, Mavrič Ivanka** in **Beltram Franc**.

Predsednik KS g. Dušan Nemeč in članica sveta KS ga. **Irena Gregorič** sta našim jubilarantom ob stisku roke podarila plaket, šopek cvetja in knjigo Strta Bukovica.

Vsem jubilarantom iskrene čestitke.

Program sta v nadaljevanju popestrila **Lina** in **Miha Černic Lazič** s skladbo zaigrano na flavto in trobento.

KS že vrsto let podeljuje priznanje ljudem, ki veliko naredijo za našo KS in vse nas. Njihova dejanja temeljijo na prostovoljnih

dejanjih, saj je njihovo vodilo ustvarjati ali poustvarjati nekaj, kar izpopolnjuje njih samih, nam pa prinaša vedrino dneva ali kakšnega večera ter nas velikokrat pelje v pozabo oblačnega vsakdana. Letos je to priznanje prejela **Adrijana Černic Lazič**, ki se je občinstvu zahvalila tudi z nastopom malih Kričačev, otroškega pevskega zbora, ki ga vodi že vrsto let.

Prejemnica priznanja KS Adrijana Černic Lazič z njenimi Kričači

Slavnostno akademijo je zaključil Žan Gorjan, ki je na harmoniko zaigral skladbo Srčna napaka. V spodnji dvorani pa se je praznovanje krajevnega praznika nadaljevalo ob veselem druženju, glasbi, plesu, jedachi in pijači, za kar so poskrbeli ansambel **Mali bend** in člani KTŠ društva Bukovica-Volčja Draga.

To je bil prijeten večer, ki ohranja spomin na polpreteklo zgodovino kraja, spoštovanje do starejših krajanov, hkrati pa vnaša veselje in zadovoljstvo z različnimi nastopi naših otrok in sokrajanov ter krepi prijateljstvo in druženje med nami. •

Irena Rovani
 Denis Čotar

Športno druženje ob prazniku KS Bukovica-Volčja Draga

Ob prazniku Krajevne skupnosti Bukovica-Volčja Draga smo v torek, 17. septembra, pripravili že šesti »Mini balinarski turnir mešanih četvork«. V vsaki ekipi sta tako tekmovali dve ženski in dva moška. Tekmovanja na balinišču v Renčah se je udeležilo 6 ekip, in sicer Vrtojba, Prvačina, Renče, dve ekipi Bukovica-Volčja Draga in ker so Vogrini sporočili, da jih na turnirju ne

bo, smo na hitro sestavili še »ekipo iz vseh vetrov«.

Prijetno druženje in napeto tekmovanje smo približno po šestih urah zaključili s podelitvijo tolažilnih nagrad za 4., 5. in 6. mesto ter medalj za prva tri mesta, in sicer:

- za 3. mesto ekipi iz Renč, za katero so tekmovali **Vida Adamič, Laura Arčon, Tine Arčon** in **Zvonko Furlan**,
- za 2. mesto ekip iz Vrtojbe **Amelija Faganel, Rožica Faganel, Edi Bitežnik** in **Oskar Kerševan**,

- zlato medaljo za 1. mesto ekipi Bukovica-Volčja Draga 1, za katero so tekmovali **Marta** in **Franc Abram** ter **Lenka** in **Vojko Turel**.

Bukovica-Volčja Draga je tako ohranila prehodni pokal, ki ga je osvojila že lansko leto. Vsem dobitnikom medalj čestitamo, vsem ekipam pa kličemo »nasvidenje prihodnje leto.« •

Albinca Pisk
 Robert Petrovčič

Bukovica–Volčja Draga skozi čas

V petek, 20. septembra, je v Dvorani Angela Mlečnika **KTŠD Bukovica–Volčja draga – dramska sekcija** uprizorilo glasbeno igro Bukovica–Volčja Draga skozi čas. V zgodbi so prikazali obdobja od 1. svetovne vojne do osamosvojitve. Vse pripovedi so na humorističen način prikazale kruta dogajanja v teh krajih, ki so pestila takratne prebivalce. Obiskovalci so se lahko nasmejali ob odlični izvedbi igralcev, ki so se živeli v svoje vloge, in uživali ob glasbenih gostih, ki so z njihovimi točkami popestrili večer.

V obdobju 1. svetovne vojne je bilo prikazano, kako naj bi se možje in fantje izognili odhodu na fronto. Ubogi vojak je s hudimi namišljenimi poškodbami prelisil zdravnika in se odločil, da gre raje k svoji ženkici domov. V obdobju Italije je bilo prikazano, kako je deloval vaški časopis v ustnem izročilu, kjer so vaše opravljivke (klanfrce) vse obdelale in pravi nič ni ostalo skrito, tako da jim še italijanski zapeljivci niso bili kos. Narodna osvobodilna vojna je prinesla zgodbo partizana, ki se sploh ni zavedal, kaj je zakuhal. Od lakote in nepismenosti je razstrelil vlak na postaji. Brati ni znal in je napis MINEN zamenjal za mleko, potem si pa lahko predstavljate, kaj je bilo. Čas Jugoslavije je bil čas, ko si se moral znajti in biti furbast. Takrat je med tedanjo Jugoslavijo in Italijo potekala še državna meja. V Italiji si dobil vse, vendar če si želel kaj kupiti, si moral v Italijo švercati meso, jajca in še kaj, nazaj pa kavbojke, metle in seveda kafe. Na vse načine in kraje se je skrivalo kafe, kavbojke in še

kaj bi se našlo. Ženske so večkrat izkoristile priliko in stvari skrile kar pod obleke, najpogosteje pod kotlo. A kdaj pa kdaj je od strahu kaj ušlo, pa je bil hudič in smrad. No kafe pa je vseeno šlo čez mejo. Kaj pa osamosvojitve? Nekaterim je prinesla blagostanje, nekaterim pa izgubo službe in slabe penzije. Lahko bi rekli, da je vse šlo k vragu. Da ne bi bilo še slabše, so poskrbeli mladi, ki so na jezeru uredili turističen kraj, ki je zadovoljil mlade in stare. Od plaže, ki naj bi bila FKK, do koncertov in plesa za popestritev duše in srca.

Celotno predstavo so popestrila še izvorna oblačila, iz vseh obdobjev tega časa. Oblačila in opremo sta posodila DRUŠTVO

SOŠKA FRONTA 1915–1917 in GORIŠKI MUZEJ, katerima se zahvaljujemo za sodelovanje. Zahvala gre še posebej g. Davidu Eriku Pipanu za izbor oblačil. V predstavi so sodelovali tudi glasbeni gosti: **Trio Martinščice** z **Martino Feri**, **Pihalni orkester Vogrsko**, **Tadej** in **Andraž Kovačič**, **MPZ Klasje**, **GO councry line dance**. Igralska zasedba je bila: **Irena Rovan**, **Mirko Rovan**, **Milena Čotar**, **Ingrid Čotar Padovan**, **Polona Petejan**, **Urška Petejan**, **Lea Figelj**, **Srečko Špacapan**, **Damjana Martinuč**, **Beti Brajdot**, **Boštjan Ččko**, **Zvonko Petejan**, **Katarina Valič**, **Anja Petrovčič**, **Miloš Čotar**, **Robert Petrovčič**, **Anica Gregorič**, **Joško Špacapan**, **Andi Petrovčič**,

Stojan Mozetič, **Aldo Zorn**. Dogajanja je povezovala **Leja Keber**. Glasbena igra je nastala izpod peresa in režije **Samuela Baše**. KTŠD je večer zaključila v kletnih prostorih z zabavo in plesom, kjer nas je zabaval ansambel Netopirji iz Lokovca. Manjkalo ni ne pijače in ne hrane. Dramska sekcija se že pripravlja na božično glasbeno igro za otroke. Navdiha in elana jim ne manjka, tako da vabljeni na naslednjo prireditev v decembru. •

 Samuel Baša
 Arhiv KTŠD

Spet v šolo

Prvi šolski dan za nas učence, ki že več let hodimo v šolo, ni nič posebnega, čeprav si vsi po tihem proti koncu počitnic le želimo, da se spet vse skupaj prične.

Vsak od nas pa verjetno nikoli ne bo pozabil svojega prvega šolskega dne, ko se pričena nova dogodivščina, novo poglavje v življenju vsakogar.

Zato smo starejši učenci z učiteljki našim najmlajšim učencem popestrili prvi šolski dan in ga naredili malo posebnega. Kot vsako leto se je prireditev začela s slovensko himno na šolskem dvorišču. Nato sva s sošolko **Antejo Rovtar** pozdravila vse zbrane, najbolj pa prvošolčke. Nekateri so pogumno čakali, da jih bomo povabili skozi šolska vrata, drugi so se tiščali k staršem, tu pa tam je hotela priteči tudi kakšna solzica.

Po krajšem kulturnem programu so vse pri-sotne prijazno pozdravili ravnatelj naše šole, **Bogomir Furlan**, župan Občine Renče-Vogrsko, **Tarik Žigon**, ter predsednika krajevnih skupnosti Renče in Bukovica-Volčja Draga, **Florida Petelin** in **Dušan Nemec**.

Sledilo je še malo glasbe, potem pa sva voditelja prvošolčke klicala na oder, kjer

smo jim devetošolci okoli vratu nadeli rumene rutice in jih tako sprejeli v našo šolsko skupnost. Takrat so učenci spoznali tudi svoji učiteljici, **Desire Obid** in **Tanjo Stanič**, in vsi skupaj so ob zvokih koračnice za roko z devetošolci pogumno stopili skozi šolska vrata.

In kaj se je dogajalo za vrati prvega razreda? Učiteljici Desire Obid in Tanja Stanič sta povedali:

»V razred so prvošolčke za roko pospremili devetošolci. Letos jih je 27. S pomočjo zemljevida so otroci iskali zaklad. V škatli se je

skrival nov prijatelj dinosaver Dino, ki jih bo spremljal vse leto v prvem razredu. Spoznal se je z njimi in jim podaril novo pravljico. Po poslušanju pravljice so otroci ustvarjali na atriju pred razredom. Za konec so se posladkali s sladoledom. Delavci šole se bomo trudili, da bo njihovo šolsko leto varno in ustvarjalno in da bi z željo po novem znanju prvošolčki radi prihajali v šolo.« •

Christian Furlan, 9.a OŠ Renče
 Arhiv OŠ Renče

Sprejem prvošolcev na POŠ Bukovica

Ponedeljek, 2. september, je bil v Bukovici za pet prvošolk in tri prvošolce poseben dan. Prvič so namreč kot šolarji vstopili skozi šolska vrata. Polni pričakovanj so

se skupaj s starši zbrali pred podružnično šolo, kjer so jih pozdravili ravnatelj, župan in predstavniki krajevnih skupnosti, starejši učenci pa so jim pripravili kratek kulturni program.

Z rumeno rutko okoli vratu so nato v družbi svojih učiteljic **Barbare** in **Nike** program nadaljevali v učilnici. Tam so najprej spoznali svoje sošolce – drugošolce, s katerimi bodo v kombiniranem oddelku nabirali nova znanja. Prisluhnilo so tudi

pravljici Čofkov veliki korak in si v likovni delavnici izdelali spominček na prvi šolski dan. Seveda pa dan ni minil brez sladkega presenečenja – torte.

Kako se jim je prvi šolski dan vtisnil v spomin, pa so nam razkrili ob zaključku prvega tedna:

- Šolarji so nam naredili presenečenje. Jaz sem prva dobila rutko. (Sofia)
- Skupaj s Sindi sva plesali in sedeli in bilo je lepo. Cel dan smo imeli rutke. (Sara)
- Meni je bilo všeč, ko sem plesala s Tijano. (Evelin)
- Jedli smo torto. (Blaž)
- Meni je bilo lepo, ko smo izdelovali račke. Čofkota. (Zala)
- Plesal sem z Anžetom. (Mitja)
- Prvi sem bil pred šolo. (Jaka) •

Barbara Mugerli
 Arhiv POŠ Bukovica

Prvi šolski dan, prebudi se iz sanj, riba, raca, rak, v šolo mora vsak ...

S temi besedami je drugošolec **Luka** k sprejemu pospremil 14 prvošolcev, od tega 5 deklic in 9 dečkov.

Vse se je začelo pred šolo, ko so pevci **OPZ POŠ Vogrsko** vse pozdravili s Kekčevo pesmijo. S Kekcem smo zaključili šolsko leto in ga tudi začeli. Kekec je vse goste povabil in jim povedal svojo zgodbo.

Zgodbo o prijateljstvu, saj je prijateljstvo

prav posebna vrednota. V znamenje prijateljstva so učenci in prvošolci tudi skupaj zaplesali ples Ob bistrem potoku je mlin.

Najprej je vse povabljenе pozdravila vodja **POŠ Vogrsko Nadja Pahor Bizjak**, g. ravnatelj mag. **Primož Hvala Kamenšček** je prav tako nagovoril vse prisotne in nas razveselil s šolskim zvoncem. S prisrčnim govorom pa je sprejem zaključil g. župan **Tarik Žigon**, ki se je sprejema udeležil skupaj s podžupanom g. **Alešem Fur-**

lanom in gospo **Vladko Gal Janeš**. Vsi povabljeni so v dar prejeli majhen simbol prijateljstva, kamenček sreče.

Občini, Krajevni skupnosti Vogrsko, vsem društvom, posameznikom se zahvaljujemo za sodelovanje in dosedanje podporo. Vsi skupaj se v tem šolskem letu podajamo na novo pot, ki bo prav za vse nas polna novih odkritij. Srečno. •

Helena Hvala Prah
 Arhiv POŠ Vogrsko

Dan zlate knjige

17. septembra praznujemo Dan zlatih knjig in začenjamo novo bralno leto. Prvošolci in drugošolci **POŠ Bukovica** so zato v petek, 20. septembra, s svojima učiteljicama **Barbaro** in **Niko** obiskali šolsko knjižnico na matični šoli v Renčah.

V knjižnici jih je sprejela knjižničarka **Mojca**, ki jim je najprej razkazala knjižnico, potem pa prebrala pravljico. Seveda jim je predstavila tudi vseslovensko tekmovanje za bralno značko in jih povabila k sodelovanju. Prvošolčki so za lažji začetek prejeli slikanico Škrat Kuzma dobi nagrado pisateljice Svetlane Makarovič, ki jo je Društvo Bralna značka tudi letos podarilo prav vsem slovenskim prvošolcem.

V nadaljevanju je sledil ogled matične

šole in druženje z vrstniki iz 1.a in 2.a razreda. Zadovoljni in polni vtisov so se podali nazaj na svojo podružnično šolo. Zdaj pa najbrž doma že pridno berejo ... •

Barbara Mugerli
 Arhiv POŠ Bukovica

Gradimo mostove med bregovi različnosti

V začetku prejšnjega šolskega leta smo iz **Osnovne šole Kozara** prejeli vabilo za sodelovanje v projektu Gradimo mostove med bregovi različnosti, ki je namenjen druženju učencev njihove šole s sovrstniki iz drugih šol in izboljšanju medsebojnega sprejemanja, tolerance do drugačnosti, empatije, sodelovanja in medsebojne komunikacije (po besedilu Predstavitev projektov na spletni strani OŠ Kozara).

šole in jih pozdravili s pesmijo. Petošolci so gostom razkazali šolo, nato pa smo se družili ob ustvarjanju in izmenjavi izdelkov. V skupinah so učenci v celoto sestavili razrezani slike, ki sta ju pri likovni umetnosti naslikali učenki petega razreda na Vogrskem. Eno so za spomin na srečanje gostje odnesli na svojo šolo, druga pa je ostala pri nas.

Pred odhodom smo se učenci in učiteljice še malo podružili na šolskem igrišču, nato

pa smo se veseli, da smo se srečali, in z obljubo, da bomo sodelovali tudi naslednje leto, poslovili.

Zgradili smo nov most, most med bregovi različnosti. Družili smo se, se igrali, ustvarjali skupaj in se spoznavali. Razšli smo se bogatejši za novo izkušnjo, bolj pripravljeni za medsebojno sprejemanje, sodelovanje in večjo toleranco do drugačnosti. •

in Rut Jarc

Petošolci **podružničnih šol Vrtojbe in Vogrskega** smo se z veseljem vključili v projekt. Najprej smo imeli delavnico, v kateri nam je učiteljica iz OŠ Kozara predstavila šolo, njen nastanek in kako poteka delovni dan.

V maju smo se odpravili na obisk v Novo Gorico, na Osnovno šolo Kozara. Učenci in učiteljice so nas prisrčno sprejeli. Med druženjem smo si ogledali šolo, obiskali smo učence v njihovih učilnicah, se z njimi igrali in ustvarjali. Izdelovali smo izdelke iz slanega testa in cvetove iz odpadnega materiala. Sledil je ogled najzanimivejšega prostora – senzorne sobe. Učenci so uživali v čarih, ki jih nudi. Pred koncem srečanja smo v avli skupaj igrali namizne igre. Po izmenjavi daril, ki so jih učenci sami izdelali, smo se polni lepih vtisov vrnili na Vogrsko.

Tik pred zaključkom šolskega leta so nam učenci iz OŠ Kozara vrnili obisk. Pred šolo smo jih pričakali vsi učenci podružnične

Otroci iz Vrtca Bukovica obiskujejo potujočo knjižnico – Bibliobus

Petek, 13. september, je bil za otroke iz skupin **Metulji** in **Čebele** prav poseben dan, saj so prvič obiskali »knjižnico na kolesih«.

Potujoča knjižnica Goriške knjižnice Franceta Bevka, ki je s knjigami napolnjena do zadnjega kotička, nas bo razveseljevala vsak drugi petek v mesecu. Takrat si bodo lahko otroci izposodili knjige, primerne njihovi starosti, vzgojiteljice v vrtcu pa jim bomo knjige prebirale.

Namen potujoče knjižnice je knjigo približati otroku kot bralcu in ga spodbuditi k branju. •

Mojca Črnologar Merljak
 Arhiv vrtca Bukovica

Začetek novega šolskega leta v Vrtcu Bukovica

Novo šolsko leto smo letos pričeli malo drugače – Vrtec Bukovica namreč še ni dokončno obnoven. Do takrat bivamo v prostorih POŠ Bukovica.

Vzgojiteljice smo prijazno okrasile igralnice, otroci imajo na razpolago več igralnih kotičkov, tako da radi prihajajo v vrtec. Otroci iz skupine **Pikapolonice** in mlajši otroci skupine **Metulji** so leto pričeli s spoznavanjem novih prijateljev in prostorov. Veliko se gibamo na svežem zraku, hodimo na sprehode, ob temi »Žoga« smo prepevali pesmi o žogi, izvajali gibalne igre s petjem na to temo, prisluhnili pravljici »Rdeča žoga«, se veliko igrali z žogami, jih razvrščali po barvah ... Trenutno izvajamo dejavnosti na temo »Promet in vozila«.

Skupini Čebele in Metulji pa so pričeli s temo »To sem jaz«, sledile pa so ji dejavnosti na temo »Trajnostna mobilnost v vrtcu – Gremo peš«. Ta teden so otroci od doma do vrtca pogosteje prihajali peš, s kolesom, starši so lahko parkirali na parkirišču pred občino in otroke od tam pripeljali v vrtec peš. Preko igre o belem zajčku so otroci spoznavali pomen hoje in uporabe javnih prevoznih sredstev za varovanje okolja in zmanjševanje količine prometa.

»Drugačen« začetek nam je predstavljal nov izziv, ki smo ga uspešno sprejeli ter se z njim soočili. Verjamemo, da bomo uspešno pričeli tudi leto v novih prostorih vrtca ter pogumno šli novim ciljem naproti. •

 Tanja Rejc
 Arhiv vrtca Bukovica

Radi hodimo v vrtec

Za devetimi gorami, za devetimi vodami ... Tako se začnejo nekatere pravljice, ki jih otrokom beremo v **Vrtcu Renče**. Prav tako pravljichen začetek šolskega leta se je z mesecem septembrom pričel tudi zame, saj so se mi uresničile dolgoletne sanje. Skupaj z otroki sem kot vzgojiteljica prvič prestopila prag Vrtca Renče.

Nekateri otroci so svoj prostor v pisano obarvanih garderobah, katerih stene so krasili krogi vsemogočih oblik in toplih barv, obdržali, medtem ko so drugi svoje nahrbtnike in copatke premaknili pred novo igralnico ter s tem naredili korak v starejšo skupino.

Vzgojiteljice smo toplo pričakale tako otroke z nasmeškom do ušes kot tudi otroke s solzicami v očeh ob prvi ločitvi od staršev in ob prvem vstopu v vrtec. Čudovit sončen dan nas je vabil na dvorišče, kjer so se obnovila stara prijateljstva in sklepala nova.

Veselim se, ker verjamem, da nas v novem šolskem letu čakajo številne prijetne dogodivščine. •

 Vesna Božič
 Arhiv OŠ Renče

Hvala Vrtcu Renče za možnost opravljanja čudovitega poklica, kjer je vsak dan nekaj novega in kjer je vsak dan vzgojiteljic napolnjen z ljubeznijo otrok.

Športni dan – igre v vodi

V sredo, 4. septembra smo imeli prvi športni dan v letošnjem šolskem letu. Učenci 1.e in 2.e so bili navdušeni, ko sva jim učiteljici **Barbara** in **Nika** povedali, da nas čakajo igre v vodi. Neučakani smo se z avtobusom odpeljali na mestno kopališče v Novi Gorici, kjer so učenci razposajeno plavali, se medsebojno družili in uživali v vodnih radostih.

V živahnem duhu brezskrbnega otroškega smeha in veselja je dopoldan prehitro minil. Polni nove, sveže energije smo se poslovili od poletja in zakorakali proti jeseni. •

 Nika Kodrič
 Foto vir: pixabay.com

Gremo peš

V letošnjem letu smo se tudi učenci 1. e in 2. e **POŠ Bukovica** priključili projektu: »Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah«, v katerem bomo pod sloganom »GREMO PEŠ« s kolesko Rozi izvajali različne aktivnosti. Ker je naš cilj, da bi otroci v šolo prihajali peš, s kolesom ali z avtobusom, smo v tednu mobilnosti, od 16. do 20. septembra, predvsem spremljali naše navade, v nadaljevanju pa bomo naše navade skušali izboljšati.

V sredo, 25. septembra, smo imeli tehniški dan na temo prometa. Obiskali so nas policisti, ki so učence seznanili z nevarnostmi na poti v šolo in iz nje, varno potjo in

pravili v prometu. Sledil je učni sprehod po Bukovici v spremstvu policistov. Sprehodili smo se po pločniku, opazovali promet, bili pazljivi pri hoji ter se učili pravilno prečkati cesto.

Ob zaključku druženja so nam policisti pokazali še opremo policijskega avtomobila, vklopili sireno in policijske luči. Dan s policisti je minil v poučnem in prijetnem vzdušju.

Poleg tega, da bi bili otroci v prometu varni, si želimo, da bi se

med seboj tudi družili, predvsem pa gibali! •

 Nika Kodrič
 Arhiv OŠ Renče

Lepo je živeti, samo ne smeš umreti ...

1. septembra je gospod **Franc Cergolj** praznoval 100 let. S krožkom Skupaj, ki ga obiskujem na naši šoli že od lani, smo ga obiskali v sredo, 4. septembra v Medic hotelu. Obiska je bil zelo vesel. Že na daleč se je videlo, da je zelo vesel in ponosen nase, da je dočkal tako visoko starost.

Navdušila ga je predvsem harmonika, na katero mu je igral naš sošolec **Tai Žnidarčič**. Najprej smo mu voščili in mu zapeli Vse najboljše. Takoj po tem je zaplesal skupaj z učiteljico **Adrijano Mozetič**. To, da je pri stotih letih zmožen plesati, se mi zdi nekaj neverjetnega. Kasneje je začel pripovedovati zgodbe, ki jih je sam doživel v življenju.

Povedal nam je, da je bil po poklicu kuhar. Kuhal je za italijanske vojake in zdravnike, saj je nekaj let živel v Rimu, kjer je služil vojsko. Povedal nam je tudi nekaj dogodivščin iz 2. svetovne vojne, kjer je v partizanih deloval kot ekonom za četo.

Doma je iz okolice Kozine na Krasu in je tudi najstarejši občan v občini. Zgodbe nam je z veseljem pripovedoval. Povedal nam je tudi, da si želi živeti še najmanj toliko, da bi lahko podrl svetovni rekord v starosti.

Najbolj pa se mi je v spomin vtisnil ta njegov stavek: »Lepo je živeti, samo ne smeš umreti«. •

 Špela Bremec, 8.a, OŠ Renče
 Arhiv OŠ Renče

Ana Ledinek Lozej in Nika Mask srebrni na svetovnem pokalu v twirlingu

Od 4. do 8. avgusta je v športni dvorani Zenith Metropole v Limogesu v Franciji potekal svetovni pokal WBTF v twirlingu. Na tekmovalju je sodelovalo rekordno število tekmovalcev, kar 1226 twirlerjev in twirleric iz 19 držav, in sicer iz Japonske, Združenih držav Amerike, Kanade, Avstralije, Rusije, Madžarske, Češke, Hrvaške, Norveške, Švedske, Nemčije, Nizozemske, Belgije, Francije, Italije, Švice, Španije, Velike Britanije in Slovenije.

Slovensko reprezentanco je sestavljalo 28 tekmovalk in tekmovalcev, med njimi je bilo sedem članic **Twirling-mažoretnega društva Nova Gorica**. V novogoriških vrstah sta bili tudi **Ana Ledinek Lozej** in **Nika Mask** iz Renč, ki sta se svetovnega pokala udeležili že drugič, prvič leta 2017.

Dekleta so v močni konkurenci dosegla odlične rezultate, izreden je zlasti njihov dosežek v kategoriji Team A, kjer je team Nova Gorica v sestavi Maša Kovač, Ana Ledinek Lozej, Nika Mask, Klara Kofol, Taja Gruden, Rebeka Devetak in Živa Kovač dosegel izjemno 2. mesto in srebrno odličje,

kar je doslej najboljša uvrstitev slovenskih teamov na svetovnem pokalu in tudi prva medalja za Slovenijo v tej kategoriji.

Ana se je odlično odrezala tudi kot posameznica, saj se je v kategoriji Solo B Junior 15–17 let, v kateri je tekmovalo kar 67 tekmovalk, uvrstila v finale in zasedla končno 9. mesto, v paru z Niko pa sta se v kategoriji Artistic par A junior uvrstili na 16. mesto. Za Ano in Niko je to izjemen uspeh, saj sta twirling začeli trenirati šele pred šestimi leti na **POŠ Bukovica**, zaradi hitrega napredovanja pa sta se že kmalu

pridružili dekletom v Novi Gorici, kjer trenirata še danes.

S svojimi nastopi in uvrstitvami so dekleta pod vodstvom trenerk Žive in Maše Kovač dokazala, da je kljub majhnosti in neprepoznavnosti twirling športa v slovenskem prostoru z dobrim in načrtnim delom mogoče doseči izjemne rezultate tudi na svetovnem nivoju. •

 [Nives Toroš, predsednica Twirling-mažoretno društvo Nova Gorica](#)
 [Arhiv Twirling-mažoretno društvo Nova Gorica](#)

Novi obrazi – nova energija v ND Renče

Nogomet je v Renčah prisoten že vrsto let. Začetki segajo v leto 1970, ko je bilo ustanovljeno Športno društvo Partizan Renče. Takrat se je na današnji lokaciji zgradilo igrišče z naravno travnato podlago, kot ga vidimo še danes. Nogomet je imel v Renčah veliko svetlih trenutkov in uspehov. Med največje vsekakor sodi uvrstitev članske ekipe v drugo Slovensko nogometno ligo leta 1996.

V zadnjem desetletju je nogomet v Renčah imel malo manj svetlih trenutkov in uspehov, saj se od razpada sistema **Nogometnega društva Renče**, ki je nastal zaradi različnih pogledov takratnih članov upravnega odbora, društvo do danes žal ni uspelo postaviti na noge.

ND Renče trenutno šteje približno 95 članov, od katerih je 45 otrok. Čeprav že vrsto let društvo nastopa s člani v Primorski nogometni ligi, se bodo v prihodnosti posvečali predvsem delu z mladimi nogometaši in nogometašicami.

Novi obrazi – nova energija!

Novo energijo prinašajo renškemu nogometnemu društvu novi obrazi na vodilnih položajih, ki jim je cilj, da bo društvo organizacijsko, finančno in strokovno uspešno na dolgi rok, hkrati pa stremijo k temu, da postanejo klub, ki bo prisoten na vrhu slovenskega nogometa. Zato so imeli 20. septembra v društvu prvič dan odprtih vrat, kjer so zainteresirane

starše seznanili s projekti in vizijo društva, medtem ko so otroci s pomočjo trenerjev preizkusili nogometne veščine. Za starše je bilo organizirano tudi predavanje »povezanost športa in šole«, za zaključek pa sta staršem in otrokom pripadala prigrizek in pijača.

V mesecu septembru je bila izvedena potrebna sanacija nogometnega igrišča. Dečki ND Renče do 9, 11 in 13 let skupaj z ND Adria iz Mirna nastopajo v tekmovanjih pod okriljem Medobčinske nogometne zveze Nova Gorica.

Posebej pa so ponosni na dekleta, stara od 11 do 16 let, ki nastopajo v prvi slovenski ženski nogometni ligi ter uspešno zastopajo nogometno društvo in kraj Renče, čigar ime nosijo po celotni Sloveniji in tujini.

V oktobru bodo v sklopu društva za najmlajše začeli izvajati nogometni krožek na osnovnih šolah v Renčah in na Vogrskem. •

[in](#) [ND Renče](#)

Državno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju

Letos je Državno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju potekalo prej kot prejšnja leta, in sicer od 21. do 23. junija. Tudi letos je bilo organizirano v Renčah. Renški kotalkarji so se odlično odrezali. Tekmovali so v obveznih likih, kratkem in dolgem programu, ki se skupno oceni kot prosti program, line in kategoriji kvartetov.

Med najmlajšimi, začetnicami je zmagala **Klara Uršič**, druga je bila **Julija Leban**, peta **Maša Adamlje**, osma **Lana Žerjal**, deseta **Anea Zorn** in trinajsta **Nina Gruden**. Pri cicibankah je bila najboljša **Taja Bratuž**, četrto mesto je osvojila **Alenka**

tov. Tekmovali so trije, vsi iz renškega kotalkarskega kluba. Prvi kvartet z mlajšimi tekmovalkami so sestavljale Meta Maraž, Melani Seljak, Nina Iussa Kumer, Maša Bizjak, drugi je bil v sestavi Aša Bunmi Bagon, Sara Jerkovič, Nina Bajc in Mia Krušec. V

članski konkurenci so kvartet sestavljale **Lana Pregelj**, **Nika Petelin**, **Sara Pregelj** in **Kaja Arčon**. Koreografijo je sestavila **Lucija Mlinarič**.

Mladi kotalkarji so se po končanem državnem prvenstvu veseli odpravili novim dogodivščinam naproti. •

 Majda Rusjan
 Arhiv KK Renče

Fajdiga. V kategoriji D1 je bila prva **Asja Petelin**, četrta pa **Lana Kikelj**.

V kategoriji D2 ja bila na 1. mestu **Maša Bizjak**, tretja je bila **Melani Seljak**, šesta **Aša Bunmi Bagon**, osma **Meta Maraž**, deveta **Nina Iussa Kumer**, dvanajsta **Sara Jerkovič**. V kategoriji E1 je bila osma **Meta Krušec**. V kategoriji mlajših deklic je 1. mesto osvojila **Maja Corsi**, peta je bila **Zala Koglot**, šesta **Laura Komel**. Med starejšimi deklicami je bila najboljša **Ajda Pahor**, druga je bila **Evelin Breznik Falk**, četrta **Eni Zorn**, peta **Mija Primožič**, sedma **Erin Gorjanc**. Med kadetinjami je **Žanet Skomina** osvojila 2. mesto. Pri mlajših mladinkah je prvo mesto osvojila **Lia Dobrila**. Med mladinkami je bila prva **Ivana Štrukelj**, tretja **Urška Furlani**. Letos je prvič potekalo tekmovanje za državno prvenstvo v kategoriji kvarte-

World Roller games 2019

V Barceloni se je med 4. in 14. julijem odvijalo tekmovanje World Roller Games – Svetovne igre. Tekmovanja se je udeležilo 4500 tekmovalcev iz 87 držav. Tekmovali so v 11 različnih športih.

Sodelovali so tudi tekmovalci iz Slovenije, iz renškega kluba se je iger udeležila **Ivana Štrukelj** v spremstvu trenerke **Sare Pregelj**. V kratkem programu je zasedla 9. mesto, v prostem pa trinajsto. •

 Majda Rusjan
 Arhiv KK Renče

Supanje

Konec avgusta smo v **Kotalkarskem klubu Renče** organizirali malce drugačen trening. Bleščeča krilca in osem kolesčk smo za en dan zamenjali za kopalke, desko in veslo.

Kotalkarji smo se odpravili na reko Vipavo, kjer smo na preizkušnjo postavili naše ravnotežje. Po premaganem začetnem strahu smo se s supi odpravili proti toku reke Vipave in kmalu naleteli na brzice, ki smo jih uspešno premagali. Preživeli smo vznemirljivo, zabavno in čudovito popoldne. •

 in Nika Petelin

Piancavallo

Kotalkarji **Kotalkarskega kluba Renče** smo se tudi letos odpravili na štiridnevne kotalkarsko-kondicijske priprave v Piancavallo.

Letos so se nam pridružili tudi kotalkarji

iz **Kotalkarskega kluba Zvezda** iz Ljubljane. Mladi kotalkarji so trenirali trikrat na dan, pri čemer so krepili vse spretnosti, ki so pomembne pri kotalkanju. Kotalkarskemu treningu smo dodali še kondicijski trening in trening plesa. Poleg vsega tega pa so otroci našli čas tudi za zabavo. Svež zrak, mir in gostoljubje so zagotovo glavni vzroki, zaradi katerih se bomo z veseljem znova vrnili v Piancavallo. •

 in Nika Petelin

Evropsko prvenstvo v umetnostnem kotalkanju 2019

V Harsefeldu na severu Nemčije je med 30. avgustom in 7. septembrom potekalo letošnje Evropsko prvenstvo v umetnostnem kotalkanju.

Sodelovali so tekmovalci iz desetih evropskih držav. Slovenijo so zastopale tri tekmovalke, iz renškega kluba sta se ga udeležili **Ivana Štrukelj** in **Urška Furlani** pod trenerskim vodstvom **Sare Pregelj**. Ivana je v prostem programu zasedla 6. mesto, Urška pa dvanajsto. •

 Majda Rusjan
 Arhiv KK Renče

Partizančkove počitnice

Podobno kot v preteklih letih smo v ŠD Partizan Renče tudi letos organizirali Aktivno počitniško varstvo otrok, kjer smo v dveh terminih v juliju v telovadnici OŠ Renče in v naravi preživeli nepozabne trenutke.

Skozi celoten teden smo se učili discipline, predanosti in spretnosti. Ob različnih orodjih in poligonih smo odkrivali naše sposobnosti. Plesne in likovne aktivnosti so bile naše vsakodnevne vrline. Ob iskanju zaklada po manj znanih koticah Renče smo neizmerno uživali. Za piko na i pa smo imeli tudi mini tekmovanje v zlaganju stene iz plastičnih lončkov. •

 Ivana Petrović
 Elis Veggia, Nika Petelin

Reprezentančne priprave v skokih na veliki prožni ponjavi – Renče, 12.–16. avgust

Od 12. do 16. avgusta so v telovadnici OŠ Renče potekale reprezentančne priprave v skokih na veliki prožni ponjavi.

Priprav so se udeležili člani slovenske mladinske in članske reprezentance in njihovi

trenerji. Priprave je vodil češki reprezentančni trener in mednarodni sodnik g. **Miroslav Patrman**, ki se je s svojo varovanko Zito Frydrychovo udeležil Olimpijskih iger 2012 v Londonu. G. Patrman je svoje dolgoletne izkušnje brez zadržkov prenesel slovenskim trenerjem. Tudi tekmovalci so med samimi pripravami zelo hitro osvojili

težje skoke, za katere bi sicer potrebovali bistveno več časa. Poleg tekmovalcev iz **ŠD Partizan Renče** so se priprav udeležili reprezentanti in Ljubljane in Murske sobote. •

 Igor Ferjančič
 Edvin Ušaj

Rokomet je moj način življenja

September je za nami in nad nami že bdijo šolske in občolske obveznosti. **Rokometni klub Šempeter - Vrtojba** poskrbi, da lahko na te obveznosti za trenutek pozabimo. Če ste v skupini mladih, ki se zanimajo za igranje rokometu, se nam lahko kadarkoli pridružite v HIT Šport centru v Šempetru pri Gorici. Tam se lahko preizkusite v igranju rokometu ali pa si ga ogledate v živo, saj dekleta različnih starostnih kategorij pod vodstvom petih trenerjev trenirajo tri do štirikrat tedensko v popoldanskih urah.

Šempeter- Vrtojba ne pomeni samo igranje, pomeni druženje, rokomet pomeni zabavo. Rokomet pomaga odraščati, razvija motoriko in gibalne spretnosti, gradi na samozavesti in gradi zmagovalce. Naše rokometiške tekmovalno sezono zaključijo tako, da se udeležijo mednarodnega turnirja v Kopru ali v tujini (Hrvaška, Bosna ali Madžarska).

Dekleta tekmujejo na državnem prvenstvu. Treningi in tekme se odvijajo v športnem centru HIT. Biti član Rokometnega kluba

Cilj Rokometnega kluba Šempeter- Vrtojba je spodbujati šport in zdravo življenje med mladimi in pošteno igro ter nuditi medsebojno pomoč in sodelovanje.

Prostovoljno delo članov in ljubezen do rokometu sta podlaga za uspehe. Za nemoteno delovanje kluba pa so nujno potrebna finančna sredstva sponzorjev in donatorjev. Veseli bi bili vsakega novega podpornika. Radi bi se zahvalili našim sponzorjem in donatorjem, da s svojimi prispevki omogočajo naše delovanje, naše

uspehe in hkrati skrbijo, da se lahko mladi zadržujejo v zdravi športni sredini in tako koristno izkoristijo svoj prosti čas v družbi svojih vrstnikov. Hvaležni smo tudi okoliškim osnovnim šolam in Rdečemu križu Nova Gorica, ki so nesebično podprli klub. Nenazadnje ne smemo pozabiti Občine Šempeter-Vrtojba, ki na različne načine podpira rokomet v tej regiji.

V okviru projekta **Las v objemu sonca**, kjer gre za povezovanje javnih in zasebnih subjektov na območju petih goriških občin: Mestne občine Nova Gorica, Občine Brda, Občine Miren-Kostanjevica, Občine Renče-Vogrsko in Občine Šempeter-Vrtojba, želimo vzpodbuditi povezovanje naših otrok, ki so tudi člani našega kluba, zato vabljeni k nam v čimvečjem številu. •

[Rokometni klub Šempeter Vrtojba](#)
[Arhiv RK Šempeter Vrtojba](#)

**Rokometni klub
Šempeter Vrtojba**

**Vabimo k vpisu nova dekleta.
Pridruži se nam od septembra dalje in se preizkusi pri najbolj zanimivem ekipnem športu tudi ti.**

Obljubljamo ti obilo novih prijateljstev in užitkov ob aktivnem preživljanju prostega časa!

**Vse informacije
o vpisu:
Boštjan 040-245348**

»Vsaka zgodba nekaj nam pove ... tale za spomin bo in srce«

Več kot dva meseca sta že pretekla, odkar smo kot organizatorji zadnjič stopili na tla Lakenessa. Morda zveni malce dramatično, a po vseh teh letih bi se težko poslovali brez kančka teatralnosti. Šest let ste poslušali ali brali o naših željah, idejah, izpeljanih projektih, uspehih. Priznamo, da smo večkrat dolgovezili, se ponavljali, morda malce samovšečno gledali nase in s tem šli komu v nos, a človek mora biti v prvi vrsti ponosen nase, na svoje uspehe. A ne bojte se, ta članek ni namenjen temu, ne bomo ponovno obnavljali svoje zgodbe in naštevati vsega, kar smo naredili. Ta članek je namenjen nam, nam, ki odhajamo.

Nestrpno smo pričakovali 17. avgust. Po vseh teh letih se je v nas še vedno vnela nervoza, ali nam bo uspelo izpeljati še to. Prosim, samo še to. Še vedno se je vnela nervoza, tisti strah, da se nam zadnjič zalomi. A po vseh teh letih smo ta strah preimenovali v adrenalin, ki narašča vse do takrat, ko prizorišče zapusti zadnji obiskovalec.

In ko smo tega zadnjega obiskovalca že skoraj pometli s prizorišča še enega, zadnjega uspešnega dogodka, je nastopil zadnji čas za slovo. Prvi trenutek slovesa. Z grenkim pri-

okusom smo še zadnjič pobirali lončke s tal, podirali zaščitne ograje, spravljali oder ... še zadnjič smo nazdravili uspešnemu dogodku in še zadnjič smo se od večera poslovili v poznem avgustovskem jutru.

Težko je opisati, kaj točno človek občuti v takem trenutku, a opisali ga bomo tako, kot bi ga na žgoč nedeljski popoldan postregli v svojem, sedaj že skoraj pozabljenem lesenem barčku: to je koktejl! Če sta bila dva naša najmočnejša koktejla Long island ice tea in Mašina djla, ki se ju marsikdo spominja z meglico, lahko trdimo, da je ta

koktejl močnejši, a spomin čist, kot bi bilo včeraj. Sprva čutiš olajšanje, olajšanje, da je vseh muk, nervoz, neprespanih noči in izguljenih živcev konec. A kaj kmalu te začne preplavljati žalost, nato pa nastopi trenutek, ko začneš stvari pogrešati. In pogrešaš male stvari, ki so takrat neopazno šle mimo tebe, a so se kljub temu usidrale v spomin. Pogrešaš zvok avtomobilov po makadamski cesti, zvok ledenih kock v kozarcu, vonj sveže nabrane mente, otroški smeh, žvenket kovancev, včasih pogrešaš celo nergače za šankom in grmenje, ki je plašilo obiskovalce. Pogrešaš znane obraze in nove navdušence, kotaljenje soda pive in jezo, ko se je zaloga nepričakovano spraznila ali je zmanjkalo drobiža. Preprosto pogrešaš.

In v tistem trenutku se šele zaveš, kaj ti je teh šest let pomenilo in kaj ti je dalo. In začutiš veselje in ljubezen, začutiš predanost in pripadnost. Sploh pa se zaveš, da si ustvaril nekaj, kar bo večno ... za spomin in za srce.

V vseh teh letih smo se že nešteto krat zahvalili tem in onim. Še zadnjič bomo rekli hvala vam in sebi. Hvala. **Andraž Furlan, Samo Črnilogar, Alan Čoha, Tomaž Rudež, Gregor Testen in Dean Turel** vas pozdravljamo. •

Društvo Mladi Renče-Vogrsko
 Matic Soban in arhiv DMRV

Zopet bodo otroci na že 3. Pevskem festivalu Pojmo (z)godbo prepevali in igrali slovenske popevke

September je mesec, ko učenci znova sedejo v šolske klopi in se pričnejo nove obveznosti. Tako je bilo tudi v **Godbeniški šoli Vogrsko**, kjer se glasbenih učenosti že pridno učijo vsi, tudi novo vpisani učenci. Aktivni pa so tudi v **Šolskem pihalnem orkestru Vogrsko**, kjer so z intenzivnimi vajami pričeli že zadnji avgustovski dan. »Vaje so bile odlično izvedene, saj so bili zelo pridni,« je mlade godbenike pohvalil dirigent **Luka Carli**. Seveda pa na vajah ni manjkalo niti smeha, prijetnega druženja in sproščenega klepeta med pavzo. To pa je bil le uvod v številne vaje, ki še čakajo mlade godbenike, ki se pripravljajo na veliki glasbeni dogodek – 3. Pevski festival Pojmo (z)godbo.

Pevski festival 2017

Ko se je leta 2015 v Godbeniški šoli Vogrsko porodila ideja o pevskem festivalu, smo z navdušenjem pričeli z organizacijo in izvedbo tega zahtevnega projekta.

Sprejeli smo izziv in stopili na novo pot. Oba doslej izvedena pevski festivala (2015 in 2017) sta bila odlično sprejeta in zelo številčno obiskana.

Prijave na pevski festival so bile do 5. oktobra, sobota, 19. oktober, pa je dan, ko strokovna komisija izbere

tiste, ki se uvrstijo v finale.

Z veseljem napovedujemo in vas že sedaj vabimo na naš 3. Pevski festival Pojmo (z)godbo, ki bo v petek, 15. novembra, v Bukovici. Otroci, ki prepevajo, in mladi godbeniki, ki jih spremljajo, bodo vsi skupaj nastopili na velikem odru Kulturnega doma v Bukovici, od koder bodo po dvorani zadonele slovenske popevke – to je trenutek, ki ga je vredno doživeti.

Dogajanje v zvezi s festivalom lahko spremljate preko spletne strani godbeniške šole <http://www.godbeniskasolavogrsko.si/> ali facebooka. •

 Valentina Gregorič Saksida

 Tina Saksida, Arhiv Godbeniške šole

Delovno poletje naših slikark

Extempore, razstava

Letošnje poletne dni smo člani slikarske sekcije Društva KUL-TU-RA kljub vročini preživljali delavno. Nemoteno so potekale likovne delavnice in z mentorico **Jano** smo osvajali nova znanja.

2. junija smo v Renčah organizirali mednarodni ekstempore. Ko smo se zjutraj zbrali in se malo podkrepili, nas je pozdravil naš župan **Tarik Žigon** in vsem prisotnim zaželel dobrodošlico. Ekstempora se je

udeležilo lepo število ljubiteljskih slikarjev in slikark iz naših krajev in zamejstva. Med nami je bila tudi osnovnošolka **Lara Stepančič** iz Renč. Slikali smo ob Vipavi pri mostu in pri gradu. Nastale slike bodo razstavljene ob koncu leta.

Razstava slik v Galeriji Antona Dolenca v Kliničnem centru Ljubljana

V začetku julija smo v Dolenčevi galeriji UKC v Ljubljani postavili razstavo naših slik (stilizirane burbonke). Razstavo nam

je omogočilo Kulturno umetniško društvo kliničnega centra in medicinske fakultete Lojz Kraigher, katerega predsednik je prim. dr. **Matjaž Vrtovec**. Prireditelj je povezovala ga. **Zdenka Vinšek**, članica KUD KC MF. Glasbeno točko pa je s svojo harmoniko pripravila študentka medicinske fakultete **Anamarija Mihovec**. Otvoritve se je udeležilo lepo število ljudi, ki so si z navdušenjem ogledovali naše slike. Prireditelj je bila podprta s strani društva KUD KC MF, JSKD in Mestne občine Ljubljana. •

 in Hema Jakin

Končno nam je uspelo ...

... da smo se domenili in pripravili izlet. **Društvo upokojencev** in **KO Zveze borcev Bukovica-Volčja Draga** smo se skupaj odločili in se odpravili v središče naše domovine; za enodnevni izlet smo izbrali tri zanimive in med seboj ne prav oddaljene točke.

Najprej smo se ustavili v Tehniškem muzeju Bistra, ki od leta 1951 domuje v nekdanjem kartuzijanskem samostanu na 6000 m² v slikovitem okolju s parkom, ribnikom in gozdno učno potjo. Bližina vode in debeli zidovi zgradb so nas ščitili pred junijsko vročino, ko smo si ogledovali predstavljeno obsežno tehnično dediščino.

Po treh urah ogleda in obvezni kavi smo se odpeljali proti Ljubljani in se v parku Špica vkrcali na leseno ladjico ter se po Ljubljani zapeljali skozi center našega glavnega mesta. V senci mestnih mostov se z reke odpirajo čisto novi pogledi na

mesto. Plečnikova ureditev **Ljubljani** ce in njenih nabrežij se izteče ob vodni zapornici pri Cukrarni. Zapluli smo še proti Barju in si ob mirni plovbi med zelenjem privoščili »piknik kosilo«.

Po triurnem potovanju po Ljubljani smo z avtobusom nadaljevali pot po Barju in si ogledali še eno Plečnikovo mojstrovino. V

Črni vasi je bila v letih 1937–1939 po njegovih načrtih zgrajena zanimiva kamnita cerkev (sv. Mihaela) z leseno notranjostjo. Zadovoljni in prav nič utrujeni smo se proti večeru vrnili domov in že razmišljali: kam pa naslednjič? •

 Albinca Pisk
 Dušan Mihelj

Dogodki v poletnih mesecih v Društvu upokoencev Renče

Izlet članov društva upokoencev na Dunaju

Ponovno objavljamo fotografijo z izleta **DU Renče** na Dunaju, posneto pred šolo Dunajskih dečkov. V zadnji številki Občinskega lista nam jo je namreč »tiskarski škrat« prepolovil, danes pa jo objavljamo v celoti.

Enodnevna kopanja v Izoli

V vročih dneh meseca julija in avgusta smo vsak petek organizirali kopanje v kopalnišču hotelskega kompleksa Delfin v Izoli. Na urejeni plaži je bila velika ponudba ležalnikov, sončnikov in gostinskih storitev. Tudi cene so bile prilagojene upokojenjskim žepom. Skratka, imeli smo kratek dopust. Enodnevnih kopanj se je udeležilo preko 70 upokoencev našega društva. Naučili smo se morja, sončnih žarkov in veselega razpoloženja. Vabili smo tudi člane sosednjih društev upokoencev v naši občini, a žal ni bilo odziva.

Srečanje upokoencev severne in južne Primorske regije v Brdih

Dne 24. avgusta smo se udeležili Srečanja upokoencev severne in južne Primorske, ki je bilo na Dobrovem v Goriških brdih. Dogajanje je bilo pred Kletjo Brda. Srečanja se je udeležilo preko 1000 upokoencev. Iz našega društva se je srečanja udeležilo večje število upokoencev. Najprej je prisotne pozdravil predsednik severne Primorske g. **Zlatko Martin Marušič**. Sledila sta mu še predsednik južne Primorske in župan Občine Brda g. **Franc Mužič** ter g. **Janez Sušnik** – predsednik ZDUS-a. Za pester kulturni program so poskrbeli Kvartet Kvartin, plesna skupina »PUPE ZAPLAŠ« in vokalna skupina BRIKE. Za ples je poskrbel ansambel Briška pomlad. Prireditev se je zaključila v prijateljskem vzdušju – v poznem popoldnevu.

Poletja je konec – začeli bomo s starimi in novimi dejavnostmi

Od vročih dni smo se poslovili. V jesenskih mesecih bomo ponovno začeli z našimi

programi, kot so klekljanje, telovadba, ročna dela, razna predavanja, pikado, šah, v popoldanskih in večernih urah vabimo na igranje kart – briškula, trešet, remi itd. Ne smemo pozabiti še raznih srečanj, piknika in jesenskega izleta. Zainteresirani

naj se prijavijo v času dežurstev ob torkih in četrčkih med 9. in 11. uro v prostorih Društva upokoencev Renče. Vabljeni. •

[in](#) [DU Renče](#)

Polnočna paberkovanja o renškem kinu

Renčani so dobili kino, vsak film pa Oskarja

Nekako od petdesetih (z začetkom najverjetneje 1951) do sedemdesetih let prejšnjega stoletja je nad zunanjim obokanim vhodom pred sedanjo Kulturno dvorano na renškem Trgu (placu) stal napis KINO GOROP RENČE. Kino je prinesel novo življenje in širil kulturne in estetske razglede, s t. i. desetminutnimi predfilmi pa tudi informacije o dogodkih po svetu in doma. Predstave pa niso bile dosegljive le domačinom, marveč so v dvorano privabljal množico obiskovalcev iz sosednjih vipavskih in kraških vasi. Že prej je v Renče sicer prihajal potujoči kino, kjer je bilo mogoče videti predvsem ruske filme, a z novim, tedaj dokaj modernim projektorjem in velikim filmskim platnom, se je v vasi pričelo obdobje pravih filmskih predstav. V sedemdesetih letih p. s. (prejšnjega stoletja) je kino v Renčah postal del podjetja Kino Gorica in je deloval še v osemdesetih letih, ko se je število obiskovalcev osulo. Nastopil je čas televizije, ki je postajala tudi tehnološko vse popolnejša in dostopna vsakomur doma, izbor programov pa je na našem območju popestrila tudi možnost ogleda italijanskih televizij.

No, kakorkoli že, če se ozremo v desetletja po drugi svetovni vojni, lahko rečemo, da je kino postal središče družabnega življenja in ljudje so komaj čakali novih predstav. Nekateri zanesenjaki so s seboj prinesli kar domačo stolic (npr: Alojz Arčon, po domače Gigi Bela). Drugi, mlajši (npr. Miran Pahor), so se celo naročili na tedanjo filmsko revijo. Res, ljudje so bili na kino zelo navezani. Dolge, včasih skoraj nepregledne vrste za vstopnice so najboljši dokaz, kako zelo priljubljen je bil kino. Film *En dan življenja* so vrteli ves teden v nabito polni dvorani, nepozabni ostajajo filmi (če naštejemo le nekatere) *Na svoji zemlji*, *Kekec*, *Vesna*, *Plesala je eno samo poletje*, *Ivanhoe*, *Ples na vodi* (ki je doživel celo domačo priredbo na reki Vipavi) ... Morda

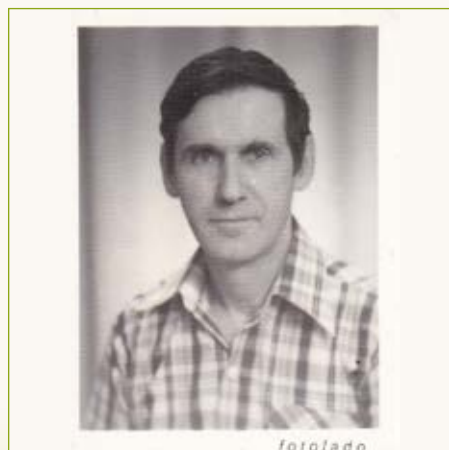
je bilo tako, ker tedaj pač ni bilo televizije, morda pa tudi zaradi drugačnih vzrokov. Vemo, da so kasneje, ko v Renčah ni bilo več filmskih predstav, nekateri domačini (npr. Branka in Iztok Arčon) vrsto let obiskovali Filmsko gledališče (butični izbor najboljših filmov) v Novi Gorici. O navdušenju za film pričajo tudi dogodki, kakršen se

je zgodil nekega zimskega dne v petdesetih ali šestdesetih letih p. s., ko je skupina »filmoljubov« iz Prvačine kar po ledu zamrznjene Vipave prišla v Renče na ogled filma. Ludvik Arčon se spominja predstav, kjer so prodali celo od 50 do 100 stojišč, kar je za današnji čas skoraj nepojmljivo.

Filme so vrteli večkrat tedensko, praviloma v sredo, četrtek, soboto in nedeljo so bile večerne predstave, ob nedeljah pa tudi popoldanske. Filmski koluti so prispeli na železniško postajo v Volčji Dragi. Zgodilo pa se je, da filma preprosto ni bilo. Težko je reči, kje se je kaj zataknilo, saj je obstajala ena kopija za vso Slovenijo. V takšnih primerih se je domači operater Ludvik Arčon moral kar s kolesom odpraviti v Šempeter k tamkajšnjemu filmskemu operaterju po nov film. Neredko pa se je primerilo, da je nenadoma zmanjkala elektrika in če ni bilo rešitve, so film vrteli naslednjega dne dopoldne (npr. film *Plavajoče gledališče*). Z elektriko so sicer bile večkrat resne težave, saj transformatorska postaja (pri Vrtovcu,

ob mostu) ni bila dovolj močna. Tedaj je bilo potrebna intervencija elektricarjev iz Bilj, kjer je še danes izpostava (rajon) Elektro Gorice za naše območje. Gledalci v dvorani so bili večinoma razumevalci, razen morda, kadar je operater pozabil ugasniti luči v dvorani in so se ljudje hitro odzvali s klici: Oskar – luč, Oskar – luuuč! Večnamensko dvorano smo vrsto let doživljali predvsem kot kinodvorano, napis GOROP pa je pomenil okrajšavo za Goriške opekarne. V predprostoru, kjer je sedaj spodnji del vaše knjižnice, je bil prodajni pult. Tam so v različnih obdobjih vstopnice prodajali Sonja Černovic iz Bukovice, Metoda Komel iz Bilj ter Marija Volk in Ado Vuk iz Renč. V kasnejših letih so se za prodajnim pultom zvrstila tudi dekleta Tanja, Damjana, Jasna in morda še katera. Biljeterja (trgala listke – vstopnice) sta bila Ivan Gorjan Bodalk iz Renč in Viktor Černovic (od Šajke) iz Bukovice. Sam se spomnim, da je bil večkrat zraven tudi Radko Lasič, ki pa ni bil biljeter, marveč je skrbel za varovanje koles obiskovalcev kina.

Ludvik Arčon

Kinoprojektor je bil zelo kvaliteten, je pa premogel predvajati le manjše kolute in so bili odmori pogostejši, kasneje so nabavili drugega za večje kolute, kar je spremenilo potek predvajanja. Nameščen je bil v prostoru za balkonom (sedaj je tam gornji del vaše knjižnice). Filmski trak se je nahajal v posebnih kolutih, ob menjavi kolotov pa je bil krajši odmor. Filme, večkrat smo rekli kar »pelikule« (iz it. la pellicola), je predvajal (vrtel) Oskar Kuzmin iz Bilj, ob njem od leta 1954, kasneje tudi samostojno, pa Ludvik Arčon iz Renč, ki se kot operaterja (»vrti« filme) spominja

tudi Slavka Stepančiča (od Vide). Ludvika je krajši čas, ko je bil pri vojaki, nadomeščal njegov brat Dragotin. No, Renčani in drugi obiskovalci kina so kot osrednjo osebnost seveda doživljali Oskarja. Zaposlen je bil pri Goriških opekarnah, kjer so mu zaupali odgovorno mesto upravnika renškega »kinota«. Posledično, če vzamemo v zakup besedno igro, je vsak film, ki je prispel v Renče, tu dobil Oskarja. Omenjena šala kajpak namiguje na znamenito priznanje – na filmskega »Oskarja«.

Brez dvoma je bil naš Oskar Kuzmin (1920 – 1998) v več pogledih znamenita osebnost. Spominjamo se ga pač vsak na svoj način, gotovo pa je največ vredna beseda njegovega pomočnika in sodelavca Ludvika Arčona. Ludvik je prišel k filmu pravzaprav nekoliko slučajno. Zanimal se je za filme in tehniko predvajanja, doma pa so imeli tudi ročno »tiskarno«, s katero je z lepimi črkami opremil plakate za filme s tekočimi informacijami. Tako sta navezala stike z Oskarjem, o katerem ve povedati veliko lepega. Iz njegove pripovedi razberemo, da je bil Oskar zelo sposoben in delaven upravnik in operater, odličen in vztrajen organizator oz. programer (naročnik) filmskih predstav, ki je skrbel za pester, zanimiv izbor filmov, s tem pa tudi za širjenje filmske kulture. Bil je vztrajen in zahteven upravnik, vreden polnega zaupanja upravitelj Goriških opekarn. Z današnje oddaljene perspektive ga vidijo oči tedanjih gledalcev lahko precej različno, kajpak ob zelo osebni, zato pa nič manj pristni presoji. Bralce vabim, naj avtorju tega prispevka posredujejo kakšen izviren spomin, kako so filmske predstave in tudi Oskarja doživljale in videle (tedaj) mlade oči obiskovalcev

filmskih predstav. Tudi mnogi današnji starejši občani so bili namreč v Oskarjevem času še precej mladi ...

Za pokušino bom navedel nekaj krajših paberkovanj, kakor jih hrani ljudski spomin.

Moralna cenzura

Predstave so bile v sredo, četrtek zvečer in v soboto zvečer ter ob nedeljah popoldne in zvečer. Mladina je morala spoštovati posebej strogo, pretežno »moralno« cenzuro. Pri tem je bil posebej dosleden Oskar kot

Oskar Kuzmin

vodja kina. Če je bil na sporedu film, kjer je kakšno krilce zaplapolalo malo čez kolena in je morda dekolte brhke gospodične segal pregloboko v njeno oprsje, sploh pa, če se je čez platno raztezal preveč nazoren »filmski« poljub, je že nastal problem in vstop mladotnim je bil prepovedan. Mladeži pa se je občasno le uspelo pretihotapiti tudi k nekaterim »inkriminiranim« predstavam. A prav varno ni bilo. Vedno je obstajala možnost, da bi se v dvorani pojavil vaški učitelj in bi s prstom povsem nedvoumno nakazal, kdo mora pri priči in vsem na očeh oditi domov. Tudi dijaki so bili včasih »nagrajeni« s kakšnim šolskim ukorom, največkrat zaradi kršitve t. i. »hore legalis«.

Oskarjeve »nagrade«

Učenci in dijaki so radi obiskovali filmske predstave. Znali so tuje jezike in hitro ugotovili, če je bil kakšen prevod naslova filma nekoliko neroden. Hudomušne pripombe pa niso letele na pravi naslov, saj opremljanje plakatov ni bilo odvisno od vodstva domačega kina. Večkrat se je zgodilo, da je kakšen nadobudnež v dvorani kar precej motil obiskovalce z nekoliko preglasnim komentiranjem dogajanja na platnu, kjer so ruske filme po letu 1948 (informburo oz. konflikt s Stalinom) zamenjale pretežno ameriške kavbojke in filmski spektakli,

kmalu pa so postali zelo popularni tudi domači filmi.

No, nagajivih navihancev v dvorani ni nikoli manjkalo, posebno v nedeljah popoldne. Priljubljena igra je bilo obmetavanje s papirnatimi kroglicami, kar so zlasti radi počeli fantiči na balkonu. Morda je šlo tudi za preveč vneto izkazovanje simpatij do kakšne lepe deklice ... Ko je nemir v dvorani postal vendarle preveč moteč, je v dogajanje posegel Oskar. Prekinil je predstavo in se pojavil na balkonu ali kar sredi dvorane. Če se je »zločinec« sam javil ali ga je Oskar, ki je imel za te reči posebno izostren občutek, odkril, je običajno sledila javna pridiga in mlademu predrznežu zaslužena »nagrada«: včasih zaušnica in obvezno tudi prepoved obiskov filmskih predstav. To javno prevzgojno metodo so nekateri hudomušneži poimenovali kar Oskarjeva nagrada.

Občasno je bil podeljen tudi kakšen »Viktor«

Nekaj podobnega kot pri Oskarjevi »nagradi« bi lahko rekli za zaušnice, ki jih je podeljeval biljeter Viktor. Vzprednica kajpak izhaja iz povezave z »Viktorjem«, ki je slovenska nagrada za medijske dosežke in dosežke v popularni kulturi. V nekem času se je namreč med mlajšimi filmskimi zanesenjaki razpasla navada, da so že porabljene vstopnice (listke) poskusili znova uporabiti in tako brezplačno priti v kinodvorano. Prednji del vstopnice je biljeter ob vstopu pretrgal, renški inovatorji pa so se domislili, da bi ta košček in ostali del vstopnice zleplili in dali »listku« videz prave, kupljene vstopnice. Če pa se je zadeva ponesrečila in tehnični del lepljenja ni bil dobro izpeljan, se je biljeterju pri trganju goljufivega »listka« tudi zares malo utrgalo. Ob vstopu v medijsko krajino (kinodvorano) je sledil javni linč, saj je domiselnega hudodelca kar na licu mesta »nagradil« – s kratkimi, izbranimi (sramotilnimi) besedami in z drugimi prijemi javnega »linča«. Obiskovalci so se ob »kazenskem« postopku zvito, nekateri tudi privoščljivo muzali, kot se za ljudsko razumevanje popularne kulture spodobi, vsi pa so bolj ali manj odkrito odobraval Oskarjeve in Viktorjeve »nagrade«. ●

- Radivoj Pahor
- Osebni arhiv Ludvika Arčona in Irene Šinigoj, roj. Kuzmin.
- Internet (plakat za film Ples na vodi, plakat za film Vesna).

Viri: Spomini Ludvika Arčona in nekaterih domačinov.

Prehrana starejšega odraslega

Praktično v vseh državah zaznavamo trend naraščanja tako števila kot tudi deleža starejših odraslih. V to skupino spadajo osebe starejše od 65 let. Gre za zelo raznoliko skupino, za katero so značilne fiziološke, psihološke in socialne spremembe. Ravno zaradi teh sprememb je težko postaviti neka splošna priporočila glede načina prehranjevanja v poznejšem obdobju človekovega življenja. Na splošno velja, da je še posebej ta skupina podvržena podhranjenosti, pri čemer je količina hranil bodisi premajhna bodisi prevelika v takšnem obsegu, da povzroča zdravstvene težave. Pravilno načrtovan način prehranjevanja, ki vključuje dovolj kakovostnih beljakovin v kombinaciji s telesno aktivnostjo, lahko procese izgubljanja mišične mase (sarkopenije) upočasni oziroma celo prepreči. Uravnotežena in raznolika prehrana je tako ključna pri ohranjanju zdravja in vitalnosti starejših odraslih.

S staranjem se zmanjšuje potreba po energijskem vnosu, saj prihaja do sprememb v telesni sestavi. Značilen je predvsem upad puste telesne mase (mišičnega tkiva) in povečanje deleža maščobnega tkiva, kar vodi v manjšo porabo energije telesa (zmanjšanje bazalnega metabolizma). Poleg tega je večina starejših odraslih manj fizično aktivna v primerjavi

z mlajšo populacijo. Proces staranja vpliva tudi na potrebe po hranilih, saj se te po določenih hranilih lahko zmanjšajo, po drugih pa povečajo.

Številne bolezni, za katerimi trpijo starejši odrasli, so posledica prehranskih dejavnikov, pri čemer lahko nekateri izhajajo že iz otroštva. Te dejavnike nato dopolnjujejo spremembe, ki se naravno pojavijo s procesom staranja. Tako se na primer pomanjkanje mikrohranil pri starejših odraslih pojavlja predvsem zaradi zmanjšane vnosa hrane oziroma uživanja preveč enolične hrane. To situacijo dodatno zaplete še dejstvo, da starejši odrasli pogosto trpijo zaradi upada imunske funkcije, kar prispeva k večji obolevnosti in umrljivosti te skupine.

Prehranske spremembe vplivajo na dejavnike tveganja za zdravje skozi življenje, kot kaže pa imajo lahko pri starejših odraslih še večji vpliv. Relativno majhno zmanjšanje vnosa nasičenih maščob in soli zmanjša krvni tlak in koncentracijo holesterola, kar lahko znatno vpliva na zmanjšanje bremena srčno-žilnih bolezni. Večje uživanje sadja in zelenjave za eno do dve enoti dnevno pa zmanjša tveganje za srčno-žilne bolezni za kar 30 %. S starostjo se spreminjata tudi zaznavanje okusa in vonja, kar vpliva na apetit in uživanje hrane. Starejši odrasli navadno jedo manj, poleg tega pa tudi sposobnost telesa, da absorbira nekatere hranilne snovi, s starostjo postane manj učinkovita, zato je težje dobiti vsa potrebna hranila za ohranjanje zdravja. Pomembno je, da starejši odrasli uživajo raznoliko prehrano, s katero si zagotovijo zadostno oskrbo z vitamini in minerali ter dovolj hrane, da pokrijejo svoje energetske potrebe.

Poleg tega je zelo priporočljivo, da starejši odrasli uživajo več hrane, bogate z beljakovinami, še posebno takrat, kadar se srečujejo z upadom telesne mase oziroma kadar se spopadajo s kronično ali akutno bole-

znijo. V teh stresnih obdobjih telo manj učinkovito presnavlja beljakovine, zato je potreben njihov večji vnos, hkrati pa je v teh obdobjih pomembno, da se ohrani čim večji delež mišične mase, moči ter zdravih kosti. Ne samo bolne, pač pa tudi zdrave starejše osebe potrebujejo večji vnos beljakovin predvsem z namenom ohranitve mišične mase. Kljub temu kar tretjina starejših odraslih ne poje zadostne količine beljakovin zaradi zmanjšane apetita, zobnih težav, spremenjenega okusa ter težav s požiranjem.

Poleg zadostnega vnosa makrohranil je v starejšem življenjskem obdobju pomemben tudi zadosten vnos mikrohranil. S starostjo upada sposobnost telesa presnavljanja in absorbiranja nekaterih vitaminov in mineralov. Pri številnih starejših odraslih pride na primer do pomanjkanja vitamina B12, vitamina D, železa in kalcija. Predvsem pomanjkanje kalcija in vitamina D je povezano z osteoporozo ter zlomi kosti v starosti. Živila, bogata s kalcijem, so na primer mastni siri, oreščki, blitva, skuta, špinača, ohrovt in brokoli, medtem ko vitamin D najdemo predvsem v mastnih ribah, kot so tuna, skuša in losos.

Glavno vodilo pri načrtovanju prehrane starejših odraslih naj bodo torej urav-

noteženi in enakomerno porazdeljeni obroki, ki vključujejo vse skupine živil. Pri tem dajemo prednost čim bolj svežim, sezonskim ter hranilno bogatim živilom. Le na ta način bomo zagotovili zadosten vnos vseh makro in mikrohranil, ki so nujni za ohranjanje zdravja. Največji delež zaužite hrane naj predstavljajo polnozrnat žita, zelenjava, sadje ter kvalitetni viri beljakovin (meso, jajca, stročnice, mleko in mlečni izdelki), saj so potrebe po njih v tem življenjskem obdobju povečane. Zelo pomemben je tudi zadosten vnos tekočine. S starostjo upada zaznavanje občutka žeje, zaradi česar je pomembno, da uživamo tekočino tudi, kadar nismo

žejni. Pri tem naj bo vodilo, da dnevno zaužijemo približno 35 ml ustrezne tekočine (vode, nesladkanega čaja) na kilogram telesne mase. Telesna aktivnost te potrebe še dodatno poveča, zato je priporočljivo, da ob povečani telesni aktivnosti, povečamo tudi vnos tekočine in soli, ki bo omogočila njeno zadrževanje v telesu. •

 Tine Rovan
 Foto vir: pixabay.com

Jogijski namig

Zmotno je prepričanje, da je joga primerna zgolj za mlade, gibčne, vitalne ali športno pripravljene posameznike. Kot večina stvari v življenju tudi joga zahteva vadbo, prilagoditve in željo po učenju nečesa novega.

V nadaljevanju vam bom predstavila dve vaji, ki sta primerni za tiste, ki imate kdaj težave z ravnotežjem, za starejše ali za tiste, ki si lahko med delovnim časom vzamete nekaj minut zase in naredite te vaje ob pomoči vašega pisarniškega stola. Gre za preproste prilagoditve, ki posamezniku lajšajo pot do tradicionalnih jogijskih asan, a obenem nudijo prijeten razteg mišic, sprostijo stres in izboljšajo dihalne navade.

Vaja 1: sedeči golob

Vajo začnemo v sedečem položaju s poravnano hrbtenico. Kontrolirano začnemo dvigovati levo nogo, vse dokler leve pete ne odložimo na desno stegno. Položaj zadržimo za pet vdihov in izdihov.

Če želimo razteg (ki ga v tem primeru najbolj čutimo v predelu bokov) stopnjevati, si lahko pomagamo z levo roko in potiskamo levo koleno navzdol – vse dokler nista obe kolena v isti liniji. Zopet zadržimo položaj za pet vdihov in izdihov.

Tretje nadaljevanje istega položaja je rahel predklon – trup z ravno hrbtenico nagnemo naprej proti pokrčeni levi nogi. Iz položaja se vračamo v nasprotni smeri: najprej poravnamo hrbtenico v nevtralen položaj in z levo roko kontrolirano spusti-

mo levo nogo zopet do tal.

Vir fotografije: Verywell/Ben Goldstein

Celoten postopek ponovimo z desno nogo.

Vaja 2: sedeči orel

Tudi to vajo začnemo v nevtralnem sedečem položaju. Rahlo dvignemo levo nogo in jo prekrizamo preko desne. Če lahko, ovijemo levo stopalo okrog desne mečne mišice. Podobno ovijanje nadaljujemo na rokah. Levo roko prekrizamo preko desnega komolca, ovijemo tudi podlakti, vse dokler se nam dlani ne pokrivata. Če nam ovijanje rok dela težave, lahko vajo prilagodimo tako, da se z dlanmi primemo za nasprotni rameni.

Ne glede na možnost, ki jo izberemo, dvignemo komolce do višine ramen. Ob

tem pazimo, da ne dvigujemo ramen proti ušesom, ampak da ohranjamo nevtralno linijo ramenskega obroča in dolg vrat.

Ob tem prijetnem raztegovanju lopatic zadržimo pozo za pet vdihov in izdihov. Nato previdno sprostimo roke in odvijemo noge ter celoten postopek ponovimo na desni strani.

Vir fotografije: Verywell/Ben Goldstein

Če želite več izziva, lahko obe vadbi karsneje naredite brez podpore stola. Važno je, da v pozo ne hitite in da gibe izvajate kontrolirano. •

 Hana Šuligoj
 Foto vir: Verywell/Ben Goldstein

Pravi moški prisluhne svojemu telesu in poskrbi zase

Moški so običajno manj pozorni na svoje zdravje, za rakom pa zbole-vajo pogosteje kot ženske. Težje odkrito spregovorijo o boleznih, k zdravniku pa gredo šele takrat, ko je že res hudo. To so izhodišča za vseslovensko komunikacijsko akcijo **Pravi moški**, ki jo že četrto leto izvaja Društvo onkoloških bolnikov Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje RS, Onkološkim inštitutom Ljubljana, Fakulteto za šport in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje z namenom ozaveščanja širše javnosti o problematiki raka pri moških. Cilj tega dolgoročnega projekta je, da bi v Sloveniji čim manj moških zbolelo za rakom in čim več zbolelih premagalo bolezen. Letošnja akcija s sloganom **Prisluhni telesu, poskrbi zase!** moške spodbuja, da so pozorni na telesne spremembe, da ne oklevajo in pravočasno obiščejo zdravnika, da se izogibajo slabim navadam in se odzovejo vabilom na presejalne teste programa SVIT. Na ta način želi prispevati k zgodnejšemu odkrivanju raka in večji možnosti preživetja, z opozarjanjem na dejavnike tveganja pa zmanjšati število obolelih.

Statistika ni spodbudna

V Sloveniji je rak, podobno kot v drugih evropskih državah, med najpogostejšimi vzroki smrti, in sicer na drugem mestu, pri moških pa celo na prvem. Med rojenimi leta 2015 bo predvidoma vsak drugi moški do svojega 75. leta zbolel za rakom. V Sloveniji je leta 2015 za rakom zbolelo 14.329 ljudi, od tega 7.859 moških in 6.470 žensk, umrlo pa je 3.484 moških in 2.732 žensk (skoraj 55 % vseh zbolelih in 56 % umrlih predstavljajo moški). Večina moških zboli po 65. letu starosti. Med najpogostejšimi raki, ki pestijo sodobnega moškega, so rak prostate (1.599 primerov), rak pljuč (976), rak debelega črevesa in danke (784), rak glave in vratu (380) ter rak mod, ki je sicer redek (144 obolelih), a ogroža predvsem mlade moške med 20. in 40. letom starosti. Obolenost za rakom se povečuje in pričakovati je, da se bo zaradi staranja prebivalstva v prihodnosti še zviševala.

- **Rak prostate** je pogost, vendar dobro obvladljiv. Med najpogostejše dejavnike tveganja se uvrščata starost in pojav raka prostate v družini.
- Kajenje poveča tveganje za nastanek **raka pljuč** in tudi mnogih drugih rakov.
- **Rak debelega črevesa in danke** je dobro ozdravljiv, še posebej, če se odkrije zgodaj. Zato se na povabilo programa SVIT odzovite brez omahovanja!
- **Za rak glave in vratu** sta najpogostejše kriva kajenje in sočasno uživanje alkohola ob manj kakovostni prehrani in pomanjkljivi ustni higieni.
- **Rak mod** ogroža predvsem mlajše moške, lahko pa za njim zbolijo tudi moški v zrelih letih. Ne pozabite se samopregledovati!

Prisluhnite telesu! Prepoznajte prve znake!

Kljub hitremu razvoju medicine lahko za svoje zdravje še vedno največ naredimo sami, zato je treba govoriti o raku in o preventivi, kar je tudi cilj vseslovenske kampanje **Pravi moški**. Pravi moški se zaveda, da s svojim zdravjem skrbi tudi za srečo svojih najbližjih. Zato z zdravim načinom življenja zmanjša tveganje za razvoj raka, s poznavanjem zgodnjih znakov in simptomov raka pa omogoči, da se bolezen pravočasno odkrije, kar bistveno poveča možnosti ozdravitve. Večina rakov je ozdravljivih, če jih odkrijemo dovolj zgodaj, ko se še niso začeli širiti po telesu.

Zato je zelo pomembno, da prepoznamo prve znake in simptome bolezni* ter takoj poiščemo zdravniško pomoč:

- pogosto uriniranje, zlasti ponoči, slabo-ten ali prekinjen tok urina, bolečina ali pekoč občutek med uriniranjem, krvav seč → rak prostate
- novonastali ali spremenjen dolgotrajni kadilski kašelj, ponavljajoče se pljučnice, kri v izpljunku, težko dihanje, bolečina v prsih → rak pljuč
- bolečine v trebuhu, napenjanje, vetrovi, mehkejša ali trša blata, spremembe v odvajanju blata, zaprtost, kri na blatu, krvavitve iz danke → rak debelega črevesa in danke
- težave pri žvečenju, požiranju ali dihanju, trajna neprehodnost nosnih votlin ali ponavljajoče se krvavitve iz nosu, dolgotrajna hripavost ali sprememba barve glasu, zmanjšana gibljivost jezika, občutek tujka v žrelu, grlu in vratu → rak glave in vratu
- zatrdlina v modu, sprememba struk-

**Prisluhni telesu!
Poskrbi zase!**

**PRAVI MOŠKI
SKRBI ZASE!**
izogniseraku.si

ture moda, trše modo, povečanje ali zmanjšanje moda, občutek napetosti, teže in neugodja v modu, bolečina, ki seva proti dimljam in medeničnemu dnu → rak mod

* Številni izmed naštetih bolezenskih znakov (simptomov) so neznaki. Nekateri bolniki nimajo nobenih težav. Nekateri znaki so povezani tudi z drugimi obolenji.

Pravi moški skrbi zase

Prej ko odkrijemo raka, večje so možnosti za uspešno zdravljenje. **Prof. dr. Primož Strojman, dr. med., z Onkološkega inštituta Ljubljana** ocenjuje: *„Moški so običajno manj pozorni na svoje telo in zdravje in za rakom zbolevajo pogosteje kot ženske. Vzrok za zanemarjanje zdravja pri moških je bodisi nevednost, prezaposlenost ali samo »moški ponos«, ki pojmuje vsako skrb zase kot izraz šibkosti.“*

prof. dr. Primož Strojman, OI

Pri nas moški še vedno manj skrbijo za zdravje kot ženske, preveč pijejo in kadijo, težko se odpovejo dobri hrani, se premalo gibajo oziroma pretiravajo s tekmovalnostjo pri športu, se slabo odzivajo na presejalne teste in kljub simptomom odlašajo z obiskom zdravnika. Razlike so posledica osebnostnih lastnosti pri obeh spolih. Te vplivajo tudi na vedenjske navade, ki olajšajo ali pa ovirajo skrb za zdravje. Moški na bolezen gledajo kot na grožnjo, ki prinaša spremembe v življenju in na njihove predstave o samem sebi v smislu „meni se ne more nič zgoditi“. Potlačitev težav je njihov tipičen obrambni mehanizem, odlašanje obiska pri zdravniku pa opravičujejo s pomanjkanjem časa in drugimi izgovori. Kako jim lahko pri tem pomagamo, predvsem njihove boljše polovice? Psiholog **prof. dr. Peter Umek** odgovarja: *„Moramo preseči svoj ego in se pravočasno zglasiti pri zdravniku. Zato ne bomo nič manj moški.“*

Marjan Doler je v zrelih letih zbolel za rakom prostate. **Žal ob zdravljenju ni imel nikogar s tovrstno izkušnjo, od kogar bi**

dobil prepotrebne nasvete ob nastalih težavah in nevšečnostih. Zato si je obljubil, da bo po okrevanju kot prostovoljec Društva onkoloških bolnikov Slovenije svojo prehojeno pot delil z vsemi, ki potrebujejo pomoč: *„Z velikim navdušenjem sodelujem pri projektu Pravi moški, predvsem zato, ker je ključnega pomena zavedanje, da lahko razvoj obolenj preprečimo z ozaveščanjem, zdravim načinom življenja in rednimi preventivnimi pregledi. Žal se tega prej nisem zavedal, sedaj pa živim bolj kvalitetno življenje kot pred boleznijo. Moškim polagam na srce, naj ne bodo preveč „mačoti“, naj skrbijo za svoje zdravje, da nas bo še več izšlo iz te bitke kot zmagovalci.“*

Kako najbolje poskrbeti zase?

Na srečo so dejavniki tveganja za razvoj vrste rakov poznani in se jim z dovolj odločnosti in volje lahko izognemo ter s tem zmanjšamo tveganje za nastanek bolezni. **Zmanjšajte tveganje z upoštevanjem 12 nasvetov proti raku, ki so ga izdelali strokovnjaki Evropskega kodeksa proti raku:**

1. Ne kadite oziroma ne uporabljajte tobačnih izdelkov v kakršnikoli obliki! Izogibajte se pasivnemu kajenju!
2. Vzdržujte zdravo, normalno telesno težo!
3. Vsak dan bodite telesno dejavni!
4. Uživate uravnoteženo prehrano z veliko sadja in zelenjave, ki vsebujeta veliko vlaknin!
5. Omejite vse vrste alkoholnih pijač!
6. Previdno se sončite!
7. Na delovnem mestu se zaščitite pred nevarnimi snovmi, ki povzročajo raka, in upoštevajte predpise za varnost in zdravje pri delu!
8. Varujte se pred ionizirajočim sevanjem (radioaktivni element radon), tako da redno zračite prostore!
9. Odstranite morebitne črevesne polipe – spremembe, ki vodijo v razvoj raka!
10. Udeležujte se organiziranih presejalnih programov! Po 50. letu starosti opravite test na prikrito krvavitev v blatu, ki vam ga omogoča program SVIT!
11. Redno si enkrat mesečno pregledujte moda, najbolje vedno isti dan v mesecu. Tako boste lahko spoznali normalno obliko in strukturo svojih mod ter hitro prepoznali morebitne neobičajne spremembe.
12. Pri sumljivih znakih takoj pojdite na posvet k izbranemu zdravniku!

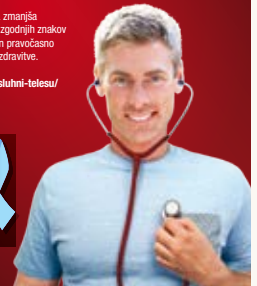
Torej, dragi moški, obstaja veliko dobrih razlogov, da prisluhnete svojemu telesu in poskrbite zase, s tem pa tudi za svoje najbližje. •

Prisluhni telesu! Poskrbi zase!

Pravi moški z zdravim načinom življenja zmanjša tveganje za razvoj raka, s poznavanjem zgodnjih znakov in simptomov pa omogoči, da se bolezen pravočasno odkrije. Kar bistveno poveča možnost ozdravitve.

Več o tem na www.izogniseraku.si/prisluhni-telesu/

PRAVI MOŠKI SKRBI ZASE!
izogniseraku.si

Več o najpogostejših vrstah raka pri moških, simptomih in dejavnih tveganja najdete v publikacijah Društva onkoloških bolnikov Slovenije in na spletni strani www.izogniseraku.si

Dodatne informacije:

Zala Grilc, zala.grilc@sm-studiomarketing.com, 040 481 210

Breda Brezovar Goljar, Društvo onkoloških bolnikov Slovenije, dobslo@siol.net, 041 640 435

📷 Foto vir: <https://drive.google.com/open?id=1vbbVNhFnJAwBhlzvtanFBDdbSnP3Jq979>

ROŽNATI

OKTOBER

Nova Gorica, 1. oktober 2019

Rožnati oktober je mesec, v katerem z različnimi dogodki opozarjamo javnost o raku dojk, tako da predvsem z osveščanjem usmerjamo pozornost na ta najpogostejši rak pri ženskah. O razlogih za te aktivnosti pridr. prof. dr. Marko Vudrag pravi: »V Sloveniji vsako leto na novo zbolijo več kot 1300 žensk (na Goriškem okrog 80), več kot 400 jih, žal, tudi umre. Kajti v Sloveniji bo ena od 13 žensk do svojega 74. leta zbolela za rakom dojk! Tudi zato želimo v program DORA- državni presejalni program za zgodnje odkrivanje raka dojk- vključiti čim večji delež žensk iz ciljne populacije (od 50 do 69 let), naj bi ta bil več kot 70 % ženske populacije Slovenije, da bomo dosegli cilj – zmanjšati umrljivosti zaradi raka dojk vsaj za 30 %. Na Goriškem smo DORO vpeljali septembra 2016. Hvale vredno je tudi to, da je na Goriškem odzivnost v druga dva presejalna programa – ZORA in Svit najvišja v Sloveniji«.

Kot uvod v mesec ženskega zdravja (Rožnati oktober) smo Goriško Društvo za boj proti raku in drugim kroničnim boleznim ko-RAK.si skupaj s partnerji (Mestna občina Nova Gorica; Javni zavod za šport; Športna zveza Nova Gorica, Društvo diabetikov Nova Gorica; Športno društvo Mark, Zdravstveni dom Nova Gorica; Rdeči križ Nova Gorica,...) na Bevkovem trgu v Novi Gorici v soboto, 28. septembra organizirali in izvedli ozaveščevalno-preventivni in dobrodelni dogodek 7. goriški tek in hoja za upanje. Zbrana sredstva od štartnine bomo tudi letos namenili nakupu opreme za onkološko ambulanto Splošne bolnišnice Nova Gorica. Sicer pa je stanje glede pojavnosti in bremena raka dojk med žensko populacijo v Sloveniji in na Goriškem, kot sledi:

Rak dojk (ženske) (C50)

Slovenija in Goriška

Onkološki inštitut Ljubljana, Register raka RS, 25.09.2019

Incidenca; pojavnost novih primerov raka dojk na leti ravni

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	10 letno povpeč
Slovenija	1177	1171	1144	1285	1170	1315	1277	1296	1337	1386	1255,8
Goriška SR	70	89	68	85	63	65	76	67	87	86	75,6

Groba incidenčna stopnja na 100.000 prebivalcev

Slovenija	114,9	114,2	111,0	124,2	112,8	126,6	122,9	124,6	128,5	133,2	121,3
Goriška SR	116,0	149,4	114,3	142,7	105,7	108,7	127,5	113,2	147,2	145,9	127,1

Starostno standardizirana incidenčna stopnja (evropski standard) na 100.000 prebivalcev

Slovenija	89	88,8	84,8	95	84,1	95,8	91,6	91,7	94,7	97,5	91,3
Goriška SR	78,9	114,2	79,2	93,8	78,0	79,1	90,3	84,9	97,1	108,0	90,4

Rak dojk in drugi raki, denimo rak pljuč, so pri ženskah v porastu. Zato smo 22. oktober posvetili Rožnatemu oktobru in ženskemu zdravju ter o njem spregovorili na konferenci v dvorani Mestne občine Nova Gorica. Konferenca bo zaključno dejanje Programa EVA (vadba za ženske, ki so prebolele raka dojk), ki ga je sofinanciralo Ministrstvo za zdravje. •

 Pridr. prof. dr. Marko Vudrag, dr. med.
Predsednik Društva ko-RAK.si

Občina Renče–Vogrsko kot prejemnica listine »Občina po meri invalidov«, podeljene v letu 2015, zavezana k nadgrajevanju okolja, v katerem živijo in delajo invalidi

Občinski svet Občine Renče–Vogrsko je na svoji 6. seji dne 20. septembra sprejel sklep o sprejemu Akcijskega načrta »Občina po meri invalidov v Občini Renče–Vogrsko za obdobje 2019–2023«

Občina Renče–Vogrsko je v letu 2015 postala članica velike družine, v katero je danes vključenih 30 slovenskih »Občin po meri invalidov«.

Občina je v obdobju 2012–2018 na podlagi Agende 22 intenzivno pristopila k izvajanju projekta »Občina po meri invalidov«.

Poglavja v Agendi 22:

- Osveščanje o invalidski problematiki
- Vzgoja in izobraževanje
- Strokovno-podporne službe in storitve
- Rehabilitacijski programi in zdravstveno varstvo
- Delo, zaposlitev, materialna in socialna varnost
- Kultura
- Družinsko življenje in spoštovanje osebne integritete;
- Vera in duhovna oskrba
- Šport in rekreacija
- Dostopnost grajenega okolja, informacij in prevozov
- Vključevanje invalidov v oblikovanje politike
- Mednarodno sodelovanje

S pripravo in sprejemom akcijskega načrta za obdobje 2019–2023 prehajamo v novo obdobje izvajanja projekta Občine po meri invalidov, z namenom, da bi v občini nadaljevali s prizadevanji za čim višjo kvaliteto skupnega življenja in socialne vključenosti vseh občanov v lokalno skupnost, tako da bi bila presežena miselnost, da gre le za interes invalidov; višjo kvaliteto življenja v lokalni skupnosti in enakovredno vključenost invalidov v življenje naše lokalne skupnosti se naj torej doseže z določeno strategijo upoštevanja različnosti in posebnih potreb posameznih skupin prebivalstva. Pomembno je tudi to, da da so v pripravi Akcijskega načrta sodelovala tudi vsa tri društva upokojencev, kar pomeni, da so v strategijo zagotavljanja višje

kakovosti bivanja in prilaganja bivalnega okolja vključeni tudi starejši občani z različnimi oblikami oviranosti. starejši

Projekt torej predstavlja proces stalne rasti življenjskega in delovnega okolja invalidov in starejših. In če smo v preteklosti smatrali arhitektonske ovire za gibalno ovirane, je današnje razumevanje arhitektonskih ovir preraslo na višji nivo razumevanja oviranosti tudi na področje senzoričnih ovir, komunikacijskih ovir, čustvenih in miselnih ovir.

Na Primorskem je kar pet občin, ki so prejemnice listine Občine po meri invalidov; njihov vpliv na izboljšanje kvalitete življenja in dela oseb s posebnimi potrebami (invalidov, bolnikov in starejših oseb) pa presega lokalne meje občin po meri invalidov in postavlja nenapisane standarde, ki izboljšujejo kvaliteto življenja ljudi tudi v občinah, ki te listine še nimajo.

A projekt, ki ga izvajamo v Občini Renče–Vogrsko, je poleg navedenega prerasel iz delovanja na občinski ravni na medobčinsko sodelova-

nje z Občino Miren–Kostanjevico. Skupaj razvijamo programe, ki igrajo povezovalno vlogo s ciljem večje vključenosti oseb s posebnimi potrebami na področju zaposlovanja, izobraževanja, športa, sociale in zdravstva.

Kaj lahko pričakujejo invalidi, bolniki in starejši občani Občine Renče–Vogrsko v času izvajanja PROJEKTA »OBČINA PO MERI INVALIDOV«?

- Preko informacijske pisarne (vsako 4 sredo v mesecu na sedežu obči-

ne) bomo za lažje premagovanje osebnih stisk iskali rešitve, ki jih nudi zakonodaja na področju zdravstva in sociale (2019–2023)

- Na spletnem portalu Občine Renče–Vogrsko bomo predstavljali postopke in način uveljavljanja določenih pravic (pomoč in poostrežba, osebna asistenca, oprostitev RTV naročnine, oprostitev davka na motorna vozila, oprostitev cestnih dajatev, pridobivanje medicinskih pripomočkov
- Izdali bomo brošuro »V stiski nisi sam«, ki bo zajemal podatke izvajalcev (nevladnih in inštitucionalnih služb) s področja socialnih in zdravstvenih storitev
- Skupaj s Centrom za ohranjanje zdravja in ostalimi deležniki bomo pristopili k prilagoditvi programov za vse vrste invalidov, bolnikov in starejših, ki jim bo omogočeno koristiti zdravstvene storitve
- V sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, društvi upokojencev in invalidskimi organizacijami bomo skrbeli za stalno odpravljanje arhitektonskih ovir, zato bodo vsakršne sugestije zelo dobrodošle. V Akcijskem načrtu je sicer popisana večina arhitektonskih ovir – a invalidi in starejši ste pa tisti, ki boste soodločali glede prioritete reševanja teh problemov skozi vsa naslednja štiri leta.

► Za nas invalide je socialna vključenost oseb s posebnimi potrebami ključna spodbuda za razvoj dojemanja osebne rasti okolja, v katerem živimo in delamo. S tem vsi bogatimo okolje, v katerem živimo in delamo. Zato se kot koordinator projekta »Občina po meri invalidov«, predsednik Sveta za invalide Občine Renče-Vogrsko in član Medobčinskega društva invalidov Goriške v imenu vseh

invalidskih organizacij zahvaljujem za vse zaupanje in podporo, ki smo je deležni v Občini Renče-Vogrsko, predvsem pa za pomoč in podporo strokovnim delavcem v občinski upravi, županu in podžupanu, predstavnikom krajevnih skupnosti, društvom upokojencev, svetnikom občinskega sveta, članom Sveta za invalide, inštitucijam, zavodom in številnim posameznikom.

Lepo je delati v takem okolju – orkestru »Občina po meri invalidov« v Občini Renče-Vogrsko. •

✍ Koordinator projekta »Občina po meri invalidov«
in predsednik sveta za invalide pri Občini Renče-Vogrsko
Mag. Valter Adamič
📷 Foto vir: pixabay.com

Ob svetovnem dnevu vida:

Slepi in slabovidni s startup pristopom do uspešne kariere

Kako združiti najnaprednejša znanja iz sveta startup podjetništva s potrebami, ki jih imajo ranljive skupine pri napredovanju na poslovni poti? V Primorskem tehnološkem parku so pripravili program »Ustvari svojo prihodnost«, ki bo slepim in slabovidnim omogočil razvoj kompetence podjetnosti, podjetnike pa seznanil s prednostmi vključevanja slepih v delovni proces. V sodelovanju z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica bodo tako 17.10.2019 organizirali srečanje »Delo slepih in slabovidnih – priložnost za podjetje«, od **28. do 30.10. 2019** pa bo potekal sklop delavnic Startup izziv, v katerem bodo sodelovale tudi slepe in slabovidne osebe.

Na srečanju »Delo slepih in slabovidnih – priložnost za podjetje« 17.10. 2019, ob 12.00 v Primorskem tehnološkem parku, bodo predstavljeni primeri dobre prakse vključevanja te ranljive skupine v podjetja iz lokalnega okolja. Martina Kavčič, svetovalka na Zavodu za zaposlovanje bo spregovorila o spodbudah in olajšavah za podjetnike pri zaposlovanju slepih, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Igor Miljavec pa bo predstavil specifične potrebne slepih in slabovidnih oseb pri delu. Ines Maver in Loredana Klinton Hvala iz podjetja IP Posočje d.o.o., lastnik spletne trgovine Miha Srebrnjak,

Boštjan Štefanič iz podjetja EVIRAS in Boris Kante iz Zavoda GOST Planota pa bodo delili izkušnje o doprinosu slepih delavcev k učinkovitosti delavnega procesa.

V drugem sklopu projekta, ki bo potekal od 28. do 30.10.2019, bo Primorski tehnološki park v sodelovanju z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica organiziral **Startup izziv za slepe in slabovidne**. Gre za sklop intenzivnih delavnic, ki bo tej ranljivi skupini omogočil, da na učinkovit in sistematičen način razvijajo kompetence podjetnosti. Delali bodo na veščinah prevzemanja pobude, določanja prioritet, prilagodljivosti in vzdržljivosti. To pa so sposobnosti, ki so najbolj potrebne za uspešno profesionalno pot – tako pri zaposlovanju, kot pri vodenju lastnega podjetja.

Delo bo potekalo v manjših skupinah, z izkušenimi mentorji iz sveta podjetništva. Na startup izzivu bodo udeleženci po metodologiji vitkega podjetništva timsko razvijali podjetniške ideje in v tem izboljševali svoje komunikacijske sposobnosti in pogajalske spretnosti. Testirali bodo tržni potencial svojih projektov, opravili raziskavo trga, oblikovali optimalne produkte in poslovne modele, preverili potencial poslovne priložnosti na trgu, pripravili strategijo prodaje, predstavitev produkta in poslovne priložnosti. Svoja specifična znanja bodo tako povezali s podjetniškimi, kar je dobro izhodišče za nadaljnjo kariero – tako v lastnem podjetju, kot v smislu iskanja zaposlitve.

Startup izziv bo organiziran v Primorskem

tehnološkem parku v Vrtojbi, kjer bodo udeleženci imeli več priložnosti za mreženje z uspešnimi startupi, ki delujejo v skupnosti tehnološkega parka.

Program bo potekal pod okriljem projekta LAS – v objemu sonca, v katerem Primorski tehnološki park sodeluje z Mladinskim centrom Nova Gorica, Šolskim centrom Nova Gorica in Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica. Program bo zato udeležencem na voljo brezplačno.

Naložbo sofinancirata republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. •

NE
SPREGLEJTE

Obvestilo o izvajanju brezplačnih prevozov za starejše in invalide

Obveščamo vas, da v Občini Renče-Vogrsko pristopamo k izvajanju brezplačnih prevozov starejših in invalidov k zdravniku, na fizioterapijo, v Splošno bolnišnico »dr. Franca Derganca« Nova Gorica, na Občino Renče-Vogrsko, na Krajevni urad Upravne enote Nova Gorica Bukovica in v trgovino v Renčah oz. Volčji Dragi (in nazaj do doma uporabnika).

Prevoze bo izvajalo **Društvo paraplegikov severne Primorske**.

Za uveljavitev prevoza se prijavite po telefonu na št. **05/300-28-22** ali **040 543 338** (ga. **Mirjam Colja**) najmanj tri delovne dni pred prevozom.

Urnik prijav:

ponedeljek, torek, četrtek, petek od 8.00 do 12.00, sreda od 12.00 do 16.00.

Proste termine si lahko ogledate tudi na koledarju na spletni strani Društva paraplegikov:

<http://www.drustvo-go-para.si/prevozi>.

Začetna sredstva za brezplačne prevoze v višini 615 EUR je doniral

Konjeniški klub Soča, za kar se mu toplo zahvaljujemo.

SOBIVANJE Z NARAVO

Skupaj ustavimo javorov rak!

Z izrazom tujerodne vrste pomenimo tiste organizme, ki jih je človek prenesel v novo okolje, v katerem prej niso bili prisotni. Mnoge izmed njih pomembno prispevajo k blaginji ljudi. Večina rastlin in živali, ki jih uporabljamo v prehrani, namreč izvira iz drugih delov sveta. Žal ima preseljevanje vrst poleg dobrih tudi svoje temne plati. Nekatere tujerodne vrste izpodrivajo avtohtone vrste, spreminjajo ekosisteme in povzročajo gospodarsko škodo ali so škodljive za zdravje ljudi. Predvsem zaradi vse obsežnejše trgovine, s katero zadovoljujemo potrebe po najrazličnejših dobrinah, čedalje bolj narašča število invazivnih tujerodnih vrst. V slovenskih gozdovih je bilo do danes najdenih 133 tujerodnih vrst rastlin, 158 vrst gliv in 212 vrst žuželk. Gozdarji se v okviru posebnega projekta trudimo zatreti eno izmed njih.

Gliva *Eutypella parasitica* povzroča javorov rak in je ena izmed tujerodnih vrst

Okuženo deblo je deformirano, skorja je rahlo ugreznjena in ostane na rani pritrjena še več let.

bolezni, ki bi lahko povzročile večjo škodo v slovenskih gozdovih. Gliva je bila v Evropo zanesena iz Severne Amerike, kjer so jo opisali na sladkornem javoru leta 1938 v okolici Velikih jezer, na meji med Kanado in Združenimi državami Amerike. Glede na starost okužb domnevajo, da je bila bolezen v Slovenijo prinesena pred letom 1960. V Sloveniji in hkrati v Evropi pa je bila prvič zabeležena šele leta 2005.

Bolezen lahko prizadene vse vrste javorov,

Značilna stara rakava rana na maklenu z ostankom odmrle veje in razgrajenim lesom ter odpadlo skorjo v osrednjem delu raka.

v Sloveniji sta najpogosteje okužena gorski javor in maklen. Večina rakov se razvije v spodnjem- najvrednejšem delu debla, povzroči njegovo deformacijo in razgrajuje les. Mlada drevesa zaradi okužbe navadno propadejo, če pa so okužena starejša, se rak počasi povečuje več desetletij. Ker gliva razkrajja les, so okuženi javori slabše mehansko stabilni in občutljivejši za veter, sneg in žled. Navadno je v sestoji okuženih 3–5 % javorov, ponekod kar polovica osebkov.

▶ Javorov rak je bil v evropskem prostoru prvič odkrit in verjetno prvič vnesen v Slovenijo, zato je naša dolžnost, da zmanjšamo škodljivi potencial te bolezni. Zatiranje glive je pomembno tako zaradi ekonomske kot ekološke škode, ki jo povzroča.

Temu je namenjena akcija »Skupaj ustavimo javorov rak!«, ki poteka pod okriljem projekta Life Artemis. Cilja projekta je osveščanje in ukrepanje zaradi invazivnih tujerodnih vrst v gozdu.

Z akcijo odkrivanja in zatiranja javorovega raka želimo povezati lastnike gozdov, revirne gozdarje Zavoda za gozdove Slovenije in strokovnjake Gozdarskega inštituta Slovenije z namenom odstraniti vsaj polovico z javorovim rakom okuženih dreves v Sloveniji. V okviru tega sodelovanja želimo z iskanjem in odstranjevanjem okuženih dreves znižati število okužb in tako zmanjšati škodo, ki bi nastajala zaradi širjenja te bolezni.

NARAVI

*Opojno te vabe slapovi in reke,
da splaknil bi s sebe težke pregrehe.
Postavil po robu ji, se z njo bojeval,
sedaj iščeš tolažbo v opojnosti trav.*

*Je čutna, je nežna, ti daje toploto,
v hudih trenutkih tolaži samoto.
Iščeš kotanje in mehke bregove
in toplih sanj neubrane cvetove.
Umirja te misel o lepoti narave
in tiho šumenje pokošene trave.
Kaj iskal si drugje, v uku in knjigi,
da vedel sploh nisi, kaj te pomiri.*

✍ Zvonko Petejan

Mlado okužbo prepoznamo po črnih vratovih trošičih.

Javorov rak sčasoma obkroži deblo, zato se drevo lahko prelomi.

Bolezen v Sloveniji še ni zelo pogosta, a se vztrajno širi. Potrjenih je nekaj več kot 300 primerov javorovega raka, največ v okolici Ljubljane, Rogaške Slatine, Kolovrata na Tolminskem, Idrije in Murske Šume v Prekmurju. Pri nas na Krasu bolezni do sedaj še nismo zasledili, kar pa ne pomeni da tu ni prisotna.

Zgodnje obveščanje o pojavu bolezni je zelo pomembno za preprečevanje nadaljnjega širjenja glive saj lahko s pravočasnim posekom okuženih dreves učinkovito zmanjšamo njen škodljivi potencial. Zato vas vabimo, da svoje gozdove skrbno pregledate in morebitni pojav javorovega raka sporočite lokalnemu revirnemu gozdarju ali na sežansko območno enoto Zavoda za gozdove Slovenije (tel.: 05-707-44-00). Lahko jo zabeležite tudi v spletno ali mobilno aplikacijo Invazivke (www.invazivke.si). •

VIRI in KORISTNE POVEZAVE:

Spletni portal Invazivke, Javorov rak (Eutypella parasitica):
https://www.invazivke.si/vrste_zapis.aspx?zapst=18
 Zavod za gozdove Slovenije, Akcija Skupaj ustavimo javorov rak!
http://www.zgs.si/delovna_podrocja/varstvo_gozdov/skupaj_ustavimo_javorov_rak/index.html
 Gozdarski inštitut Slovenije. Varstvo gozdov:
<https://www.zdravgozd.si/prirocnik/zapis.aspx?idso=318>
 Brošura, Skupaj ustavimo javorov rak!. Založba Silva Slovenica, Gozdarski inštitut Slovenije:
https://www.tujerodne-vrste.info/wp-content/uploads/2018/09/Brosura_javorov-rak_WWW.pdf

✍ Zavod za gozdove Slovenije
 Območna enota Sežana
 Matej Kravanja
 📞 Nikica Ogris, Dušan Jurc

OBVESTILO

Pokopališče Renče

Že dolgo časa opažamo, da se na pokopališču v Renčah (novi del) odlagajo odvečna zemlja in ostali odpadki.

Ker je pokopališče mesto, kjer umrlim na nek način izkazujemo spoštovanje, bi vas prosili, da se tega početja ne poslužujete več. Vsak naj poskrbi, da se odvečna zemlja odpelje na mesta, kamor sodi. Na pokopališču so smetnjaki, ki so namenjeni odlaganju sveč in odpadnih rož, tvoj pomeni, da ti odpadki ne sodijo nikamor drugam, kot v za to predvideno mesto. •

✍ Člani sveta KS Renče

V Bukovico se vrača ples pod novo nadstrešnico

Tudi v Občini Renče-Vogrsko društvom, javnim zavodom, podjetnikom in lokalni skupnosti pri uresničevanju njihovih želja in potreb pomaga Lokalna akcijska skupina (LAS) V OBJEMU SONCA. Z uspešno prijavo na javne pozive so nazadnje uredili telovadnico na prostem v Volčji Dragi, ki smo jo predstavili v prejšnjem glasilu, tokrat pa izpostavljam enega od desetih projektov, ki se na Goriškem izvajajo v okviru LAS V objemu sonca in so sofinancirani iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

kmalu po drugi svetovni vojni. V Bukovici je rojen tudi slikar Zoran Mušič, iz okoliških krajev pa izhajajo še drugi slavni slikarji, kar kaže, da je bilo to območje nekoč že stičišče družbenega in kulturnega življenja.

Partnerji projekta **Kulturno stičišče območja LAS V objemu sonca (KUL-STIK)**, katerega nosilec je Občina Renče-Vogrsko, vidijo v obnovljenem Kulturnem domu Bukovica velik potencial, zato ga želijo obogatiti z novimi vsebinami, da bi se razvil v kulturno stičišče tudi v navezavi s srednjeveškim biserom Gradom Rihemberk. Tako je k projektu pristopila tudi Mestna občina Nova Gorica.

Pot do zastavljenega cilja vodi od najmlajših do najstarejših občanov. Prve korake so že prehodili otroci, ki so v nizu delavnic

kmetijstvo in turizem **Anja Sedevčič**.

Kulturni dom Bukovica, ki omogoča prirejanje raznovrstnih dogodkov, bodo s pomočjo promocijskega videa približali širši javnosti, okrepili njegovo prepoznavnosti in skušali pritegniti še nove obiskovalce in organizatorje. V ta namen ga bodo v prihodnjih mesecih s kamero večkrat obiskali tudi sodelavci projektne partnerja Video Pro videoprodukcija in marketing d.o.o., ki bodo izdelali predstavitveni video.

Seveda pa bo nastajajočemu kulturnemu stičišču območja LAS ritem dal ples. V projekt je vključen tudi Dom upokoencev Nova Gorica, ki upravlja Hišo dobre volje v Mirnu. *»Spomladi, ko bo urejena nadstrešnica, se bodo začele delavnice za starejše*

Med enajstimi projekti, ki so jih kandidati prijavi na javni poziv LAS, zaključen v septembru, se tudi Občina Renče - Vogrsko poteguje za dodatna evropska sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za nove aktivnosti. To jesen pa se obeta še en javni poziv, na katerem bo na razpolago okvirno 430.000 evrov iz sklada ESRR. Kandidirajo lahko pravne osebe s projektnimi dejavnostmi, ki se bodo izvajale v urbanih naseljih, kot sta Bukovica in Renče, usmerjene pa morajo biti v ustvarjanje delovnih mest, varstvo okolja in ohranjanje narave ter večjo vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin. Pri prijavi in izvedbi vseh projektov svetuje RRA SEVERNE PRIMORSKE d.o.o. Nova Gorica kot vodilni partner LAS V objemu sonca.

na rihemberškem gradu skozi poletje pod mentorstvom **Bojane Čibej** iz Zavoda Svitlar spoznavali lokalne slikarje in ustvarjali različne izdelke.

»Pred nami je tudi del projekta, ki zajema vlaganje v infrastrukturo. Predvidoma novembra se bo začela postavitev nadstrešnice, ki bo delno pokrila ploščad pred vhodi v dvorane kulturnega doma, kar bo omogočilo, da se bodo manjše kulturne prireditve lahko preselile tudi na zunanjo ploščad. To bo posebej dobrodošlo v poletnih mesecih, ko bomo lahko prihodnje leto to pridobitev že koristili, saj bodo dela zaključena do pomladi,« je povedala vodja projekta KUL-STIK in občinska strokovna sodelavka za

na temo plesa. Gotovo ne bo manjkalo obujanja spominov na nekoč znamenito plesišče v Bukovici, poskrbljeno pa bo tudi za plesno animacijo, tako da se bodo hkrati razgibali in družili, nazadnje pa nastopili v Bukovici, saj načrtujemo zanimiv dogodek Vrnimo ples v Bukovico,« je še napovedala Sedevčičeva, prepričana, da se bo v Bukovici še plesalo. Okrog ohranjene in medsebojno povezane lokalne kulturne dediščine pa se lahko vrtijo še različne druge aktivnosti, usmerjene v trajnostni razvoj tega območja, ki s tem odpira tudi poslovne priložnosti in snovanje novih turističnih produktov. •

 Kristina Furlan
 Mateja Pelikan

Marsikdo Bukovico še vedno povezuje s plesi, ki so polnili dvorano v enem prvih kulturnih domov v teh krajih, zgrajenem

NOTARIAT

Ljubljana, 7. 10. 2019

Spoznajte svojega notarja

Evropskemu tednu civilnega prava se letos ponovno pridružujejo tudi slovenski notarke in notarji, ki vabijo vse uporabnike notarskih storitev, da se 25. oktobra od 9 do 14 ure oglasijo na pogovor in svetovanje.

Notarke in notarji bodo v svojih notarskih pisarnah obiskovalcem na voljo za predstavitev in pogovor o svojem delu in koristih, ki jih na vseh področjih pravne varnosti prinašajo svojim strankam. Glede na to, da je letos stopil v veljavo nov Družinski zakonik, vam bodo notarji lahko osebno podali odgovore tudi na vaša vprašanja, ki se nanašajo na vrsto novosti na področju urejanja premoženjskopравnih razmerij med zakonci, zunajzakonskimi partnerji in partnerji sklenjene in neskljenjene partnerske zveze. Z notarji se boste lahko tako pogovorili o obliki predporočnih pogodb, o sklepanju sporazumov o delitvi skupnega premoženja in o možnostih sklenitve sporazumne razveze zakonske zveze, če zakonca ali partnerja nimata skupnih otrok, o sklepanju sporazuma o preživnini za zakonca ali partnerja in polnoletnega otroka in o drugih novostih Družinskega zakonika.

Vabljeni v eno izmed 92 notarskih pisarn v Sloveniji.

Notarska zbornica Slovenije

V novembru organiziramo 3. pevski festival za otroke POJMO (Z)GODBO (Kulturno turistično društvo Vogrsko).

Ker zbiramo sredstva na vse možne načine, vas prosimo, če nam lahko v oktobru vsak dan namenite vsaj en objem (klik na naš projekt- spodnja povezava).

Prijavili smo se namreč za pridobivanje donatorskih sredstev pri Dormeo podarja objem topline. Sedaj pa je čas za akcijo in to vsak dan v oktobru- zbira se objemčke. Vsak dan lahko podarite en objem iz vsakega maila, ki ga boste tam prijaviili, zato se prijavite s čimveč maili in vsak dan podarjajte objeme za naš festival. Če bomo pridni, bomo s skupnimi močmi lahko prejeli kaj od Dormea. Prosimo, pomagajte, mogoče nam uspe. Delite to tudi drugim, prijateljem, sorodnikom, naj se prijavijo in nam podarijo objem. Če vas v zvezi s tem kaj zanima, nas povprašajte.

Link: http://objemtopline.dormeo.net/?csu=general&cix=374514&med=osm&orig=NA&vir=no&srcint=si_gen_general_osm_br&refint=NA_osm

Ko se prijavite, vam na vaš mail pošlje obvestilo o prijavi, ki ga dobite pod promocijo.

VID VALIČ V AVTORSKI KOMEDIJI 16+

SEKS PO SLOVENSKO

HVALA, KER PRIHAJATE!

10.11. OB 19H

KULTURNI DOM BUKOVICA

VSTOPNICE: WWW.VIDVALIC.SI, BENCINSKI SERVISI IN TRAFIKE

Poučevanje violine, kitare in glasbene teorije

Informacije o vpisu in dodatna vprašanja na:

www.poucevanje-glasbe.si

tel. 031 609 432

 Poučevanje glasbe Renče

Vabita na

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Krajevna skupnost
Bukovica - Volčja Draga

MARTINOVANJE

v BUKOVICI 2019

v soboto, 9.11.2019 ob 19.00

v kletnih prostorih KD Bukovica z glasbeno skupino

PRIMAVERA

Martinova furenga:

pobiranje vina v skupni sod v spremstvu harmonikaša in pevskega zbora PROVOX

13.00 odhod izpred Kulturnega doma v Bukovici

13.30 pred Zadrudnim domom Vogrsko

14,15 Volčja Draga pred Paquitom

15.00 pred Kulturnim domom Bukovica

15.30 Renče na placu

Spoštovani vinarji na ta mesta lahko prinesete mošt za skupni sod.

Ob **19h** pričetek programa s pihalnim orkestrom Vogrsko.

V nadaljevanju sledi nagovor predsednika KS in župana. Domači župnik pa bo blagoslovil mlado vino. Podelitev priznanj za najboljše ocenjena mlada vina.

Predstavili se bodo domači vinarji, sirar, čebelar, sadjar in žganje kuhar, KTŠ društvo in županov kotiček.

Za hrano in pijačo poskrbljeno

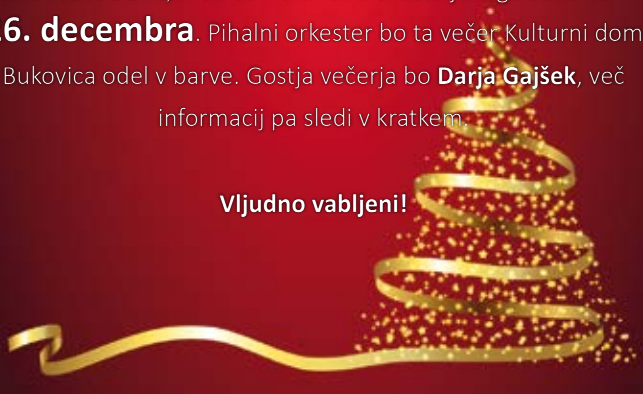
VSTOPNINA S KOZARCEM 5 eur

Pihalni orkester Vogrsko vabi ...

... na dva pomembnejša nastopa, za katera se aktivno pripravlja od začetka letošnje sezone. Prvi se bo odvil že v novembru. Gre za **Regijski festival godb Severne Primorske 2019**, ki bo potekal v nedeljo, **17. novembra, ob 17. uri**, v Kulturnem domu Bukovica. Namen festivala je predstavitev kvalitetne kulturne ustvarjalnosti in medsebojna izmenjava mnenj.

Drugi dogodek je **tradicionalni božično-novoletni koncert**, ki se že vrsto let drži ustaljenega datuma – **26. decembra**. Pihalni orkester bo ta večer Kulturni dom Bukovica odel v barve. Gostja večerja bo **Darja Gajšek**, več informacij pa sledi v kratkem.

Vljudno vabljeni!

Silvestrovanje v Bukovici

31. 12. 2019
ob 20h

v prostorih K. D.
z ansamblom
MALI BEND

CENA:
Otroci do 10 let brezplačno
Otroci od 10 - 15 let 10€
Odrasli 25€
Udeležba je omejena na 220 prijav (vključno z otroci).

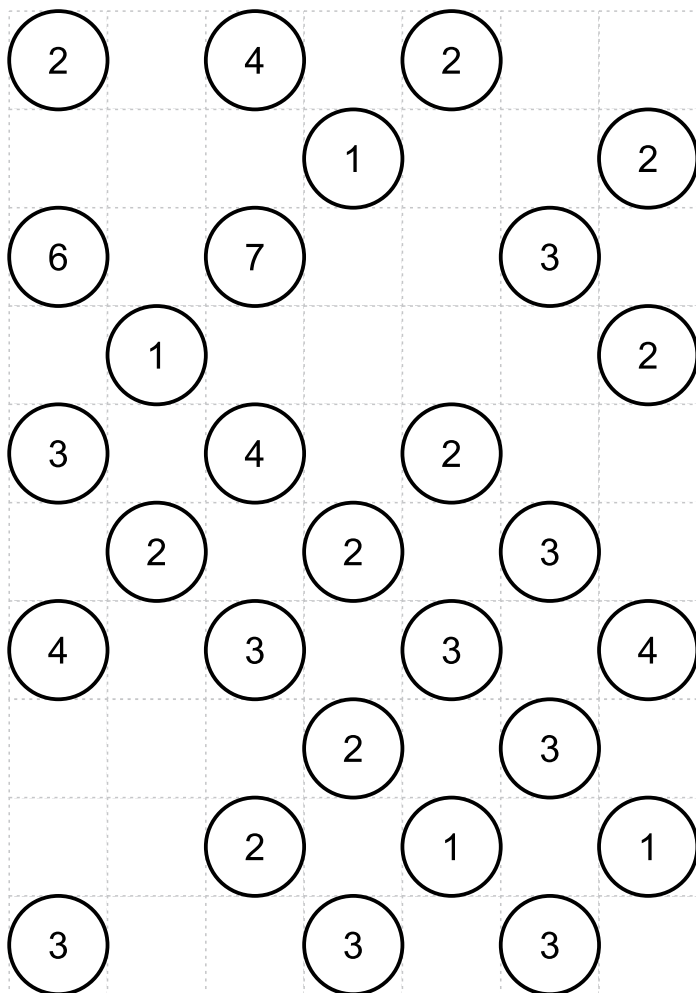
Prodaja vstopnic:
10. in 11. 12. 2019 ter 17. in 18. 12. 2019
od 16:00 do 18:00 v avli KD Bukovica
INFO: 040 430 951

Nagradna igra HASHI (mostovi)

Igra Hashi izhaja iz Japonske. Zasnovana je na pravokotni ureditvi otokov, kjer številka na otoku pove, koliko mostov iz njega izhaja. Cilj igre je medsebojno povezati vse otoke, pri čemer je potrebno upoštevati, da:

- 1. iz otoka izhajata **največ dva** in **najmanj en most**, (najmanj ena oziroma največ dve črti)
- 2. **mostov ni dovoljeno povezovati poševno**, ampak **samo vodoravno** in **navpično** (ne po diagonali),
- 3. ko so mostovi medsebojno povezani, tvorijo celoto med seboj povezanih mostov, po katerih lahko prideš do vsakega otoka,
- 4. **mostovi – črte se med seboj ne smejo križati**.

Namig: začnjam z lažjimi primeri. Vedno pogledamo tiste številke, ki so največje, in jih prve povežemo, nato povežemo vogalne številke in nato ugotovimo, kateri otočki so sami. Veliko sreče pri reševanju, upam, da boste vzeli igro za svojo.

odreži in pošlji

ime in priimek:

.....

naslov:

.....

telefon:

avtor Roland Tischer

Nagradna igra »HASHI«, Vrtnarstvo LIJA

Poskušajte rešiti zgornjo igro mostovi in nam jo rešeno pošljite do **30. novembra 2019** na naslov: OBČINA RENČE-VOGRSKO, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga s pripisom »Nagradna igra HASHI«. Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence. Nagrade poklanja **Vrtnarstvo LIJA, Ličen Natalija, Vogrsko 31a, 5293 Volčja Draga**

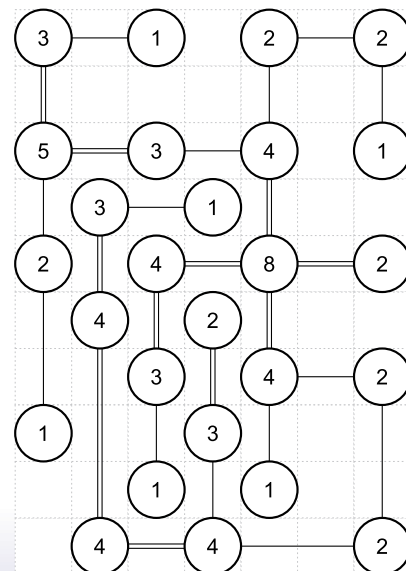
Vrtnarstvo
LIJA
Vogrsko

NAGRAJENCI ZA PRAVILNO REŠITEV NAGRADNE IGRE »HASHI«, VRTNARSTVO MARVIN IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Izmed prispelih pravilno rešenih rešitev so bili izžrebani:

1. **Alan Čoha**, Renški Podkraj 62, 5292 Renče;
2. **Lojzka Mozetič**, Volčja Draga 63 B, 5293 Volčja Draga;
3. **Kristina Kerševan**, Oševljek 8, 5292 Renče.

Čestitamo. Izžrebani nagrado prevzimate v Vrtnarstvo Marvin v Bukovici.

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

OBJAVA REKLAMNIH OGLASOV

V Občinskem listu lahko objavljate reklamne oglase.

Cenik reklamnih oglasov:

2 strani	297 x 210 + 4 mm dodatka za porezavo	400 EUR
1 stran	297 x 210 + 4 mm dodatka za porezavo	250 EUR
1/2 strani	186 x 132 mm	150 EUR
1/4 strani	91 x 132 mm	100 EUR
1/8 strani	91 x 64 mm	60 EUR

(Cene so brez DDV.)

Oglesi morajo biti pripravljene v formatu EPS, Ai ali v visokoresolucijskem PDF-ju, v CMYK-barvnem prostoru, slikovni del 304 dpi in tekst v krivuljah. V kolikor gre za celostranski oglas, mora ta vključevati še 4 mm dodatka za porezavo (Bleed 4 mm).

NAVODILO ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV

Članke za objavo v Občinskem listu je treba poslati na naslov:

obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si s pripisom »ZA OBČINSKI LIST«.

- Tekst naj bo pisan v formatu »Microsoft Office Word«.
- Fotografije naj bodo v formatu JPG, PSD ali TIF in v čim boljši resoluciji, ločene od teksta.
- Tekst in fotografije naj bodo v e-mailu pripete kot »Pripone«.
- Teksti in avtorji fotografij naj bodo podpisani s polnim imenom in priimkom.
- Nepodpisanih tekstov ne bomo objavljali.
- Če so prispevki preveliki (datoteka presega 10 MB), naj se prispevek pošlje v več delih.
- **Prosimo, da se držite rokov oddaje prispevkov (naslednjič do 30. 11. 2019)!**

			4	5			2
	8				3	5	
1		7			2	6	9
			6		3		8
				5		9	4
6			9	8		1	
4	1	5					6
7				2	9		8
			5				

avtor Roland Tischer

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Dobrodošla jesen - bučni zavitek s skuto

Vsi letni časi imajo svoj čar, ampak jesen z vsemi svojimi čari nam resnično pričara jesenske barve listja, buč, gob in dobrih jedi.

Na potepanju po štajerski deželi sem se srečevala s številnimi bučnimi in drugimi dobrotami. Čeprav ne izhajajo iz naših krajev, je **bučni zavitek s skuto** res številka ena.

Potrebujemo:

- 750 g tankih listov vlečene-ga testa
- 4 žlice olja

Predpriprava:

1. Buči odstranimo semena, jo izdobjemo in naribamo.

2. Pekač tanko namažemo z maslom, preostalo maslo pristavimo, počasi stopimo in odstavimo.

Za nadev:

- 1 kg naribane buče
- 750 g skute
- 100 g masla
- 150 g sladkorja
- ščepec soli
- po želji cimet v prahu

Priprava:

1. V posodi segrejejo olje, na katerem na hitro prepražimo naribano bučo. Prepraženo odstavimo in ohladimo. Pečico segrejejo na 180° C

2. V sledi zmešamo ohlajeno bučo, skuto in ščepec soli.
3. Na delovno površino polagamo po dva lista testa, enega na drugega. Vsak list pokapamo z maslom. Na spodnjo tretjino listov tanko namažemo plast nadeva, ki ga po okusu potresemo.
4. Zvijemo v zvitke, ki jih položimo na pomaščen pekač; tega pa za približno 30 minut postavimo v segreto pečico. Pečen zavitek vzamemo iz pečice, ga ohladimo in serviramo s sladko smetano.

Želim vam obilo uspehov pri pripravi te sladko-slane slaščice. •

 Renata Tischer
 Roland Tischer

Predstava je **brezplačna** in se začne ob **10. uri**.

OBČINA RENČE-VOGRSKO

23.11. Čebelica in Čebelar

ČEBELAR TONE VSAKO JUTRO NA SVOJO HARMONIKO ZAIGRA NEŽNO MELODIJO, DA PREBUDI SVOJE ČEBELICE. ČEBELICE SI VESELO POMANEJO OČI, ZAZEHAJO IN POZDRAVIJO ČEBELARJA. ZGODBA GOVORI O TEM, KAKO POMEMBNO JE, DA POSKRIBIMO ZA NAŠE ŽIVALICE IN NARAVO

REŠITEV SLIKOVNE KRIŽANKE POLETJA NA VIPAVI, V RENČAH NEKOČ. iz prejšnje številke:

Vodoravno: VATERPOLO, ANALOGNOST, REVEŽ, ALKA, NM, NEKTAR, OITA, RA, BA, SČZ, JASTOG, TE , BUM, IVO, NN, RAA, AN, AČKUN, VANI, VLOM, ANTEJ, ROSA, CULCA, NASIPINA, AVTISTKA, SAMOROKEC, TEURG, EN, SOJ , PAD, VE, AKME, CT, OBESA, MATT, LAZAR, OKRA, PERU, AUSTIN, LAI, ATON, CAMERON, KIANIT, MIZA, AV, DT, GO, NA BRODINI, ANIE, ODOLIN, POD JEZOM, NO, EVE, BALE, AS.

Čistilna akcija Očistimo reko Vipavo, 21. september

Naredimo Vipavo, kot je bila nekoč

Še vedno velja miselnost, da je reka Vipava umazana. A kdor jo bolje pozna, ve, da ta reka že dolgo ni več takšna kot, je bila. Njene brzice so čiste in pripravljene na spust s supom ali drugim vodnim prevoznim sredstvom, čisti tolmunčki pa vabijo, da se v njih ohladimo.

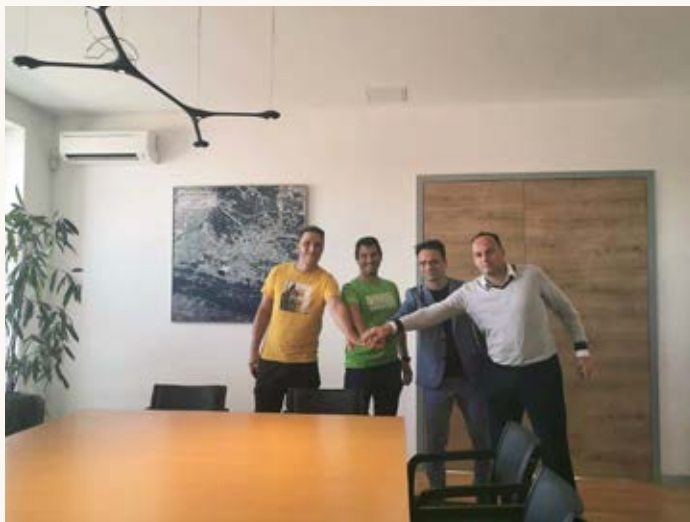
A če reka postaja vedno čistejša, ljudje še vedno ostajamo malomarni. Še vedno se najdejo taki, ki jim je pot do reke lažja kot pot do smetišča, ki namesto smetnjakov uporabljajo reko.

Ker je spreminjanje miselnosti ljudi dolgotrajen proces, so se **Vipava Sup adventure, Občina Renče-Vogrsko, On-**

nose Adventures in Mestna občina Nova Gorica odločili, da v tem trenutku za Vipavo poskrbijo tako, da jo očistijo. Po uspešni lanskoletni akciji so tudi letos na supih, čolnih ali peš iz reke in z njenih bregov pobirali smeti in odvržene predmete. Akcijo so uspešno zaključili in iz reke potegnili ogromno smeti, lahko pa rečejo, da bo še dolgo trajalo,

da bo Vipava zares čista, ter polagajo vsem na srce, da zanjo čim bolj skrbimo. •

 Anja Nikolavčič
 Arhiv Vipava Sup adventure,
Arhiv Občina Renče-Vogrsko

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko Občinskega lista je
30. november 2019

Naslov za pošiljanje prispevkov za Občinski list: **obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si** s pripisom: **ZA OBČINSKI LIST**